Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראָשען

היינט 10 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 88 | Łódź, Wtorek, 12 kwietnia 1932 r. | צענטער יאהרגאנג | לאדז, דינסטאג, ו' ניסן תרצ"ב | № 88

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

הילף פאר לאדזער אינדוסטריע

רעגירונג האט נישט בדעה צו פיהרען א מאנאפאל-פאליטיק

ערקלערונג פון האנדעלס-מיניסטער זאַרזשיצקי בעת זיין נעכטיגען בעזוך אין לאדז

דעם פאַרשטעהער פון „פּאַט" האָט דער האַנדעלס-מיניסטער זאַרזשיצקי וועלכער האָט נעכטען בעזוכט לאָדז, געגעבען פאָלגענדע ערקלערונגען:

אויב עס האַנדעלט זיך וועגען פינאַנסירען די אינדוסטריע דורך דער רעגירונג, מוז די רעגירונג זיין זעהר פאָרזיכטיג, נישט צו אַנגאַזשירען זיך דאָרט, וואו דאָס פאָדערט נישט די מלוכה-נויטווענדיגקייט. די רעגירונג טאָר נישט קוקען נאָר אויף זיין הויף, נאָר מוז אַרומנעהמען דאָס גאַנצעווירטשאַפטליכע לעבען. די אינדוסטריע מוז אַליין טראַכטען וועגען סאַנירען איהרע אינטערעסען דורך

בעגרעניצען

ביז אַ מינימום, די אַדמיניסטראַציע-אויסגאַבען און אויך די אַלגעמיינע הוצאות, דאָס אָנפּערטרויען איבערספּרעסען נישט סאָלידע רעפּרעזענטאַנטען, מוז אויפהערען. עס מוז אויך פערשווינדען די צושטאַרק אויפגעשרויפטע פּערסאָנאַלע אויסגאַבען, וואָס זענען נישט צוגעפּאַסט צו דער איצטיגער סיטואַציע, די נאָך־מלחמה׳דיגע פערהעלטנישען, בפרט אין פוילען, זענען פולשטענדיג אַנדערש, ווי פאַר דער מלחמה. און צו די דאָזיגע פערהעלטנישען מוזען זיך די אינדוסטריעלער צופּאַסען.

וואָס שייך לאדז, מוז אויפ׳ן ערשטען פּלאַן אויפהערען די ווילדע קאָנקורענץ

וואָס מוז אָפּטרעטען איהר אָרט דעם סאָלידען סוחר און זיכערע אָרגאַניזאַציאָנעלע גרופּען, אין די ראַהמען אין וועלכע עס דאַרף נישט זיין אויסגעשלאָסען אַ געזונדע קאָנקורענץ.

די איינדריקען, וואָס איך האָב בעקומען בעת׳ן בעזוכען די היגע אינדוסטריעלע אַנשטאַלטען, זענען אין אַלגעמיין נישט קיין שלעכטע. דער טעכנישער צושטאַנד איז אַ הויכער, אַ שאָד נאָר וואָס דער רוב אַרטיקלען זענען נישט קאָנקורענץ־פעהיג און קאָנען נישט געהען אויף עקספּאָרט אין גרעסערע צאָהלען.

עס איז אונבעדינגט נויטיג פאַר אַזאַ אויסגעבויטע אינדוסטריע, זיך צו דערשלאָגען צו א בעדייטענדען אפּזאַץ אין אויסלאַנד.

אַ שטערונג אין דער היגזיכט זענען נישט נאָר די פינאַנציעלע בעדינגונגען, נאָר אויך, לײדער די צו קליינע איניציאַטיוו פון פוילישען האַנדעל. די דאָזיגע איניציאַטיוו איז נויטיג ביים דערגרייכען אונבעקאַנטע ביז איצט מערק.

מיט צופרידענהייט שטעל איך פעסט, אַז

די לאדזער אינדוסטריעלער

פערשטעהען דאָס אויסגעצייכענט, אַז אַן אויסגאַנג פון דער שווערער סיטואַציע ליגט אין פערגרעסערען די אַקטיוויטעט פון האַנדעל.

אויב עס געהט וועגען האַנדעל, איז קלאָר, אַז די ענטוויקלונג פון דער פּראָדוקציע קאָן זיך נישט בעגעהען אָהן אַ גוטען סוחר, וועלכער קאָן אַריינדרינגען מיט דער סחורה אין די פערוואָרפענסטע ווינקלען. פערשטעהט זיך, אַז דאָס מוז זיין אַ געזונדע האַנדעלס־פערמיטלונג.

א געזונדע סוחרים׳שאַפט

איז שטענדיג געווען אַ הויכער פאַקטאָר פון דער קולטור פון לאַנד. מיר מוזען שטרעבען אויסצואַרבייטען אַ סוחרים־שטאַנד, וואָס זאָל שטעהען אויף דער געהעריגער הויך, ווייל דאָס האָט אונז שטענדיג געפעהלט. ביים איצטיגען מאָמענט קאָן נישט

(ווייטער זעה 3־טע זייט).

כשר לפסח

פריהער מאסקווע
איצט לאנדאן

דער גרעסטער
גענוס איז צו טרינקען
דעם
טעע
פון דער איבעראל-בעוואוסטער ־פירמע
וו. וויסאצקי און קאמפ.
הנוסדה ע"י קלונמוס זאב וויסאצקי ז"ל
וועלכע איז אנערקענט אלס די בעסטע אויפ׳ן מארק

פאקונג:
1 קילא און ½ קילא
פערפלאמבירטע
בלעך-שאכטלען

№ 75 און № 74

ספעציעלע ערפאלגן
האבען די סארטען

צו בעקומען איבעראל! ● אין אריגינעלע פערפאקונג באנדראלירט ● צו בעקומען איבעראל!

כשר לפסח
בהכשר של הרב מדאנציג ר' יעקב מאיר סגלוביץ
בן הרב הגאון ר' חיים זצ"ל מווילנא עם ועד הרבנים מווארשא.
כשר לפסח

ANGLAS
שאקאלאד
קאקאא

כשר לפסח
בהכשר של הרב בדאנציג ר' יעקב מאיר סגלוביץ
בן הרב הגאון ר' חיים זצ"ל מווילנא עם ועד הרבנים מווארשא.
כשר לפסח

Skład Konsygnacyjny:
SALOMON SEIDLER, Piłsudskiego 32
tel. 221-58 i 132-30.

פערלאַנגט
ווינער געבויגענע שטילען „VIENPOL" — נור פון דער פירמע —
גאַראַנטירט מיט איהר שטאַרקייט און דויערהאַפטיגקייט
צו בעקומען אין אַלע מעבעל-געשעפטען.
פאַבריקס- לאַגער אויף 5 זאַוואַדזקאַ 5

Fabryka Krzeseł Giętych „VIENPOL"
Zawadzka 5, tel. 191-20

אויפרוף
צו דער גאַנצער לאָדזער יודישער בעפעלקערונג!

מיר זאָגען אייך אָן די גוטע בשורה, אַז
די ערשטע מעכאַנישע מצה-בעקעריי לאָדזער
פון די פעראייניגטע בעקער-מייסטער
אַל. קאָשטשושקי 11, טעל. 141-08

איז ווי יעדעס יאָהר אויך היי-יאָהר טעטיג. מיר עמפפעהלען דעם ג. פובליקום די בערימטע און בעסטע **מאַשין-מצות** פון די בעסטע ערשטע סאָרט מעהל, מיט זייער געשמאַקהאַפטיגקייט וואָס געפינט זיך אונטער דער
שטרענגער השגחה פון יאַנאָווער רב הרה"ג ש"י וואַפנער.
צו בעקומען ביי אונז יעדען קוואַנטום מצות זאָגאַר פון איינעם אָוועק. די פרייזען זיינען ערמעסיגטע און צוגעפאַסט צו דער היינטיגער צייט. אונזערע פערקויפס-שטעלען זיינען:
צענטראַלע: **אַל. קאָשטשושקי 11, טעל. 141-08.**

פיליעס: 1) וואָלבאָרסקאַ 22 ביי ה' ב. שמאַרזש, טעל. 129-67.
2) זגערזשער 10 ביי שליפּאָוויטש
3) וואָלבאָרסקאַ 9 „ שליפּאָוויטש
4) פּאָמאָרסקאַ 3 און פּאָמאָרסקאַ 7 ווילנער טעל. 221 82
5) ריבנאַ 11 ביי ה' קירשבוים, טעל. 151-50.
6) זאַוואַדזקאַ 17 ביי ה' קינרוס, טעל. 137-02.
זגיערזשסקאַ 30 ביי ה' קינרוס
קאָנסטאַנטינער 59 „ „ קינרוס
מ. פּילצעוויטש, פּעטריקאָווער 20, טעל. 170-46
ט. ראָזענהאַלץ, זשעלאָנאַ 49, טעל. 188-89.
קינד, 6-טען שערפּיען 34.

בעמערקונג: געדענקט, נאָר אונזערע מצות זיינען בעריהמט זייט יאָהרען אַלס די בעסטע.
אויף וואונש ווערען מצות אַפּגעשיקט אַהיים. 2246

כשר לפסח • כשר לפסח
מאַראַנצען
די בעוואוסטע שאָקאָלאַד-פאַבריק
„ANGLAS"
2402
האָט אַרויסגעגעבן צום קומענדן פסח מאַראַנצען פון ריינע מאַנדלען
און שאָקאָלאַד כשר לפסח בהכשר הרב בדאַנציג.

בעקאַנטמאַכונג.
מיר מאַכען בעקאַנט, אַז דער
אַמבולאַטאָריום
ביי „מחזיקי חולים"
פּילינסקיעגאָ 120, טעל. 152-65
ווערט געעפענט היינט, דינסטאג, 12 אַפּריל ד. י. עס וועלען אָרדינירען דאָקטוירים פון אַלע ספּעציאַליטעטען. קראַנקע ווערען אָנגענומען ביז 7 אַ זייגער אָוועגד. ס'ווערען אויך ערלעדיגט אַלע אַנאַליזען און אויך וויזיטען אין שטאָט. כלים פאַר קראַנקע ווערען אַרויסגעבאָרגט. וועגען משמורים מוז מען מעלדען ביז 7 אַ זייגער אָוועגד. 2393 די פערוואַלטונג.

מצות
פון דער בעקעריי ביי דער בעוואוסטער צוקערניע
ש. מיצענמאַכער
פּיעטריקאָווער 166, טעל. 191-13
וואָלטשאַנסקאַ 169, טעל. 201-53
אונטער דער השגחה פון לאָדזער ראַבינאַט
מאַכט בעקאַנט דער ג' קונדשאַפט, דאָס זי עמפּפעהלט
די בעסטע מעהלען און די שענסטע דינע מצות
צו קאָנקורענץ-פרייזען!

שייטלען
מיט פּאַריזער שרינדען און פערטיגע שייטלען ווערען ערשטקלאַסיג און רעעל אויסגעפיהרט אויך אָנדולאַציע
ביי הערש, סקווערצאָווא 15.

מיט ערשיטערט צוליב דער גרויסער אבדה, וואָס האָט געטראָפען אונזער געעהרטען וויצע-פּרעזעס
ה' אלי פסח פטאַשניק,
צוליב'ן טויט פון זיין ליב טעכטערל
נ"ע פייגעלע
דריקען מיר אויס אונזער טיפסטען מיטגעפיהל.
די פערוואַלטונג
איז רעוו.-קאָמיסיע פון יוד. הילפס-פעראיין
„נותן לחם", סאָלנאַ 14. 2407

צוליב'ן פריהצייטיגען טויט פון'ם
טעכטער'ל נ"ע
פון אונזער חשוב'ן וויצע-פּרעזעס ה' **אלי פסח פטאַשניק,**
דריקען מיר אויס אונזער טיפסטען בייליד.
די פסח-אַקציע-קאָמיסיע ביים יודישען הילפס-פעראיין **„נותן לחם"**
פּרעזעס: פּרנס פ. כאַרי. קאַסירער: יצחק פּאָסקער
ווירטשאַפטס-לייטער: שמואל פּטאַשניק.
סעקרעטאַר: יודל האַלפּערן.
פּרעזעס פון דער רעוו.-קאָמיסיע — משה פוקס. 2407

זייט געטרייסט חשובער וויצע-פּרעזעס ה' **אלי פסח פטאַשניק** צוליב דעם פריהצייטיגען טויט פון אייער ליב טעכטערל
נ"ע פייגעלע
מיט דעם טראַדיציאָנעלען המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.
די פערוואַלטונג פון דער ג"ח-קאַסע
ביים יודישען הילפס-פעראיין **„נותן-לחם".** 2407
פּרעזעס ראַטס. פ. כארי, מאיר יצחק פּאָסקער, סעקרעטאַר יודל האַלפּערן.

טיף געבויגען צוליב דעם גרויסען צער פון אונזער חשוב'ן וו.-פּרעזעס פון „נותן-לחם" ה' **אלי פסח פטאַשניק**
צוליב דעם פריהצייטיגען טויט פון זיין ליב טעכטערל
נ"ע פייגעלע
דריקען מיר אויס מיטגעפיהל.
מיר זאָגען אייך אין אייער געזעלשאַפטליכער אַרבייט לטובת דער יודישער הונגעריגער בעפעלקערונג זאָלט איהר אייער טרייסט געפונען.
אין נאָמען פון גאַנצען פּערזאָנאַל פון הילפס-פעראיין
„נותן-לחם". עוזר האַמבורגער. 2407

די מאַשין-מצות
פון דער מעכאַנישער בעקעריי
ביי דער בעוואוסטער צוקערניע
נ. ווינבערג
אונטער דער השגחה פון יאַנאָווער רב
38 פּיעטריקאָווער 38, טעלעפאָן 143-82
מאַכט בעקאַנט דער ג' קונדשאַפט, אַז צוליב די קאָלאָסאַלע בעשטעלונגען, ווערט געבעטען וואָס פריהער צו קומען נאָך מצות, כדי אַזוי אַרום צו קענען לויט'ן וואונש צופרידענשטעלען
צו קאָנקורענץ-פרייזען!
בעמערקונג: די מצות און מצה-מעהל זיינען געפּאַקט און פערזעהן מיט אונזער פירמע אַלע בעשטעלונגען ווערען אָפּגעשיקט אַ היים.

קאָנפעקציע שניידער-מייסטער כאַלופּניקעס-פעראיין אין לאָדז, פּילסודסקיעגאָ 12.
עפענטליכע מעלדונג.
2411
צו די לאָדזער קאָנפעקציאָנערן, פּעטריקאָ. 10 ביים סוחרים-פעראיין
די קאָנפערענץ, וואָס איז גערופען געוואָרען פון לאָדזער מאַגאַזין-שניידער-פאַריין מענער-מאַגאַזין און די קאָנפערענץ איז בעשטימט געוואָרן מיט אייער הסכם אויף מאָנטאָג, ד. 11/4, 9 אָוועגד און איהר האָט נישט געפינען פאַר נויטיג צו קומען אויף די קאָנפערענץ, דעריבער פאָדערן מיר אייך אויף צום 2-טען מאָל און מיר בעשטימען די קאָנפערענץ אויף היינט דינסטאָג, ד. 11/4, וועלכע זי מוז פאָרקומען און מיר קומען צו די בעשטימטע צייט 9 אָוו.
אין געגענפאַלס נעהמען מיר אָפּ די גאַנצע פעראַנטוואָרטליכקייט. מיט אַכטונג די פאַר-קאָמיסיע

DR. MED. J. LUBICZ
כירורג-אָרטאָפּעד
פּאָלודניאָוואַ 9, טעל. 183-17
קראַנקהייטען פון די ביינער, געלענקען, פערקרימונגען פון די פּלייצעס און גלידער
אייגענע פּראַקטיקע פון זעמליכע אָרטאָפּעדישע אַפּאַראַטען ווי: הקלאַדקעס אויף פּלאַטפוסען, קינסטליכע הענד און פיס, גאָרסעטען א. אַז. וו.
נעהמט אָן פון 2.30 ביז 4.03 נאָכמיטאָג.

להרים מכשול
מודעה
אז מיין הכשר אויף צוקער ש"פ איז נור גילטיג **בצירוף** עם ההכשר של הרב מצוקראוויא, פון וואַנען דער צוקער איז געאַרבייט, דהיינו: זביערסק, יוזעפאָף, דאַבזעל, ברזעז, קויאַווסק און דאָברע, און אין יעדען זאַק צוקער מוז זיך געפינען אזא הכשר.
נחמן דוד זעלוועער דמו"צ דפה לאדז
באעה"ח, כ"ח לחודש אדר שני תרצ"ב 2399

אויפרוף! מיטפיהלענד די נויט פון דער קראַנקער אָרימער יודישער בעפעלקערונג, האָבען מיר געפונען פאַר נויטיג צו גרינדען אַ פעראיין א. נ.
„לינת משמורים"
צו העלפען די ברייטע יודישע מאַסען אומזיסט מיט 1) משמורים אויף ביינאַכט; 2) ערצטליכע און מעדיצינישע הילף; 3) נאַהרונגס-מיטעל, ווי אויך צו באָרגען אַלע נויטיגע כלים פאַר קראַנקע. — מיר בעטען זעהר די יודישע מאַסען דעם פעראיין וואַרעם אונטערצושטיצען און זיך פערשרייבען אַלס מיטגלידער דער פעראיין געפינט זיך זשעלאָנאַ 26, 1 שטאָק. מיט אַכטונג די גרינדער
בעמערקונג: דער פעראיין וועט טעטיג זיין ביים אָננעהמען מעלדונגען וועגען משמורים אַלע טאָג פון 7 ביז 10 אָוועגד. 2398

דאָס איין-און-איינציגע אין לאָדז
מצה-ר"ל בעכץ
כשר אפילו למהדרין
געבאַקען אונטער דער השגחה פון לאָדזער ראַבינאַט און אָט לעזט דעם נוסח פון הכשר:
„בית האפיה של ר' כתריאל רובין וחתנו בנימין העניכאָוויטש ברחוב נאָוואַט 34 הוכשר ע"י ועד הרבנים דפה לאפיות מצות ומתנהג ע"י השגחת ועד הרבנים. משה מנחם סעגאל
חותם ועד הרבנים דפה"
בעקומט איהר צו די ביליגסטע פרייזען אין הורט און דעטייל נאָר ביי כ. רובין און ב. העניכאָוויטש, טעל. 157-34 און 157-35, פיליע ווסכאָדניאַ 8, ווי אויך מצות שעהנע דינע, געבאַקען אונטער דער השגחה פון ראַבינאַט בעקומט איהר צו שפּאָט ביליגע פרייזען גלובנאַ 65, ביי י. גרינבוים און קאָמפּ. 2396

אַנאָנסען אין „נייעם פאָלקסבלאַט"
האָבען דעם גרעסטען ערפאָלג!

אנטיסעמיטישע עקסצעסען אין אונגארן

כוליגאנעס שלאגען, ברעכען שויבען און ראבירען יודיש האב און גוטס

בודאפעשט, 11 (י.ט.א. טעלעגראפיש). אין דער אונגארישער שטאט לאדיקען האט אויסגעבראכען אנטיסעמיטישע עקסצעסען. די כוליגאנעס זענען בעפאלען יודען און געשלאגען מכת־רצח אלט און יונג, נישט שאנעווענדיג קיין פרויען.

מיטאג־צייט האבען זיך די כוליגאנעס געלאזט איבער די יודישע גאסען, אויסגעשלאגען די שויבען פון דער שוהל, נעבראכען שויבען פון די יודישע געשעפטען און ראבירט יודיש האב און גוטס.

דער שאדען איז זעהר א גרויסער. די יודישע בעפעלקערונג לעבט אין גרויס שרעק.

מורא האבענדיג, אז די דייטשען וועלען צוליב דעם אויפהויבען אנ'אליארם, די פאקטישע עקזיס־

טענץ פון א דאקומענט איז אנ'אויסדרוק פון נצחון פון דער פראנצויזישער דיפלאמאטיע.

מארשאל פילסודסקי קומט צוריק קיין ווארשא ד. 15 אפריל

ווארשא, 11 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) אין די קרייזען, וואס שטעהען נאהענט צו דער רעגירונג שטעלט מען פעסט, אז מארשאל פילסודסקי וועט נישט פאהרען קיין לאנדאן, נאר וועט צוריקקומען קיין ווארשא דעם 15־טען אפריל.

די ווייסעל פערפלייצט

וולאצלאוועק, 11 (ספ. טעל.) אויף דער ווייסעל איז דאס וואסער אריבער די ברעגעס און פערפלייצט די נידריגע טיילען פון שטאט און אין דער סביבה.

פרעזידענט הינדענבורג נישט אנגענומען ברינינג'ס דימיסיע

בערלין, 11 (ספ. טעל.) ברינינג האט איבערגעגעבען דעם פרעזידענט הינדענבורג א פארמעלע דימיסיע. דער פרעזידענט האט די דימיסיע נישט אנגענומען.

א דויערענדע פערשטענדיגונג צווישען פראנקרייך און ענגלאנד

לאנדאן, 11 (ספ. טעל.) „טיימס" פערזיכערט, אז בעת'ן לעצטען בעזוך פון טארדיע אין לאנדאן איז אונטערגעשריבען געווארען א פארמעלער פראטאקאל, וואס פערשטארקט די בעציהונגען צווישען דיביידע לענדער.

פרעמיער מאקדאנאלד האט ביז איצט נישט פעסטגעשטעלט, אז עס איז פערהאן אזא פראטאקאל.

אטענטאט אויפ'ן איטאליענישען וויצע־קאנסול אין פראנקרייך

פאריז, 11 (ספ. טעל.) אויפ'ן איטאליענישען וויצע־קאנסול אין טולוז, האט מען נעכטען אי אווענד אויסגעפיהרט אנאטענטאט אין שטעטעל מורע, וואוהין ער איז געקומען אויף א פארלעזונג אויף די קורסען פאר די איטאליענישע עמיגראנטען.

אינ'ם מאמענט. ווען דער רעפערענט איז ארויף אויף דער טריבונא האט זיך דערהערט צווישען עולם אויסגעשרייען: א שאנדע! אוועק, א טויט דעם פארשטעהער פון דער פאשיסטישער רעגירונג.

עטליכע פערזאנען האבען זיך געווארפען אויפ'ן וויצע־קאנסול, עס איז געווארען א טומעל און עס האבען זיך דערהערט עטליכע רעוואלווער־שאסען.

דער וויצע־קאנסול און דער פארזיצער זענען פערוואונדעט געווארען.

זשאנדארמען האבען ארעסטירט 7 פערזאן.

פויליש סאוועטישער גרעניץ־אפמאך אונטערגעשריבען אין מאסקווא

מאסקווא, 11 (ספ. טעל.) אין סאוועטישען אויסערן־קאמיסאריאט אין מאסקווא, איז נעכטען אונטערגעשריבען געווארען. צווישען די סאוועטען און פוילען, אנ'אפמאך, וואס רעגולירט די רעכטליכע בעציהונגען צווישען פוילען און די סאוועטען.

דער דאזיגער אפמאך איז א ווייטערדיגער עטאפ אויפ'ן וועג צו נארמירען די שכנישע בעציהונגען צווישען פוילען און די סאוועטען.

——=:O:=——

שטיצונג פאר די יודישע קאלאניסטען

בעשלוסען פון קרימער „ציק" וועגען דער איבערוואנדערונגס־קאמפאניע

מאסקווע. (יט"א). דער קרימער „ציק" האט אנגענומען א רעזאלוציע, וואס שטעלט פעסט, דאס נישט אכטענדיג דערויף, וואס די יודישע איבערוואנדערונגס־קאמפאניע קיין קרים בעזיצט א העכסט וויכטיגע ווירטשאפטליך פאליטישע בעדייטונג, האבען פיל ארטיגע ארגאניזאציעס און אנשטאלטען זיך נישט גענוג גערעכענט מיט די פילמאליגע דירעקטיווען פון דער רעגירונג וועגען דער מאקסימאלער שטיצונג פון דער יודישער איבערוואנדערונג.

כדי צו בעזייטיגען די פעלערן און אויסצופיהלען דעם היי־יעהריגען איבערוואנדערונגס־פלאן האט דער „ציק" בעשטימט צו זיכערען פאר די איבערוואנדערער אלע נויטיגע בוי־מאטעריאלען, צושטעלען זיי אלע נויטיגע פראדוקטען, טראקטארס א. א. וו.

די מלוכה־קאנטראל און דער פראקוראר פון דער קרימער רעפובליק ווערען פערפליכטעט צו קאנטראלירען און צוציהען צו פעראנטווארטליכקייט יעדערען, ווער עס וועט זיך ארויסווייזען שולדיג אין שטערען דער בויאונגס־ארבייט אויף די קרימער פאנדען.

אויסגעמארדעט א גאנצע פאמיליע

פאזען, 11. (ספ. טעל.) אין דארף רידזין לעבען לעשנא האט מען דערהרגעט ביינאכט דער מארדעט דעם גוטבעזיצער קאזיץ, מיט זיין פרוי און טאכטער.

אין דער פריה האט מען קאזיצען געפינען ליגען א טויטען אין קארידאר, זיין פרוי איז געלעגען אנ'ערמארדעטע אין בעט און נעבען בעט איז געלעגען א גוססע זיין טאכטער.

די פאליציייאישע אויספארשונג האט פעסטגעשטעלט, אז דער פאמיליען־מארד איז אויסגעפיהרט געווארען מיט א האק מיט'ן צוועק צו בערויבען.

וואס מען האט אלץ צוגערויבט איז נאך נישט געלונגען פעסטצושטעלען. די מערדער האט מען ביז איצט נאך נישט געכאפט.

300 יודען אפגעפאהרען פון ווארשא קיין א"י אויף פסח

ווארשא, 11 (י. ט. א. טעלעגראפיש). היינט איז אפגעפאהרען די לעצטע עקסקורסיע קיין ארץ־ישראל אויף פסח. די עקסקורסיע בעשטעהט פון 300 פערזאן.

מיטוואך, דעם 13. ד. ח. קומט צוריק די עקסקורסיע, וואס איז ארגאניזירט געווען פון דער פויליש־פאלעסטינער האנדעלס־קאמער.

הילף פאר לאדזער אינדוסטרי

(ענדע פון דער 1־טער זייט)

זיין קיין רייד וועגען גאר הויכע רוחים פון האנדעלס־פערמיטלונג,

היינט מוז זיך א סוחר בעגנוגענען

מיט קליינע פערדינסטען, אבי נאר צו קאנען אויסהאלטען.

איך האב ארויסגעטראגען פון לאדז איינדריקען ווי איך האב דערוואַרט

איך שטעל פעסט, אז די אלגעמיינע מיינונג אין פוילען, האט נישט דערשאצט די בעמיהונגען, וואס זענען דא אויסגעפיהרט געווארען, נאך דער מלחמה

די פראגע, וואס אינטערעסירט שטארק די לאדזער אינדוסטריע — דאס צושטעלען באנדועל אויף לאנג־טערמיניגען קרעדיט, אלס יסוד צו שאפען אומזאץ־קאפיטאלען — איז ווירקליך א דעליקאטע פראגע און מוז, אויספיהרליך און אלזייטיג, בעטראכט ווערען אויפ'ן ארט.

די רעגירונג האט נישט בדעה צו פיהרען א מאנאפאל־פאליטיק, נאר עס געהט איהר וועגען הילף פאר דער אינדוסטריע.

די דאזיגע איהעי איז ענטשטאנען נאר צוליב'ן ווילען צו קומען צו הילף דער אינדוסטריע. נאר אונטער די דאזיגע בעדינגונגען קאן זיך די רעגירונג אנגאזשירען און דאס מוז אויך זיין געשטיצט אויף דער פעראנטווארטליכקייט פון דער אינדוסטריע אליין.

רעשטען

לאדז, נאוואמיעסקא 5

פראנט, 2־טער שטאק

פערשידענע קאמגארנס,

ביליצער, טאמאשאווער און לאדזער

אויף אנציגער און פאלטענס

ווי אויך די מאדערנסטע דאמען־

שטאפען אויף פאלטנס און קאסטיומען

מיט 30% ביליגער

קומט און איבערצייגט אייך, ביי

SZCZĘSLIWY

געדענקט — נור

נאוואמיעסקא 5, פראנט, II שטאק

וויכטיג נייעס!

פערקויף

פון פערשידענע בוימוואלענע רעשטלעך

פאפעלין, באטיסט, לייווענד,

מושלין, נאנסוג א. אז. וו.

אויף מעטער און אויף וואג

צו קאנקורענץ־פרייזען!

מ. לאנדסבערג

צעגעלניאנא 23, פראנט, 1. שט.

געדענקט דעם אדרעס!

וואסערע הנחות וועלען האבען די צאהלער פון אינדוסטרי־שטייער

א פעראדנונג פון פינאנץ־מיניסטעריום

ווארשא, 11 (טעלעפאניש).

דער פינאנץ־מיניסטער האט ארויסגעגעבען א פעראדנונג, וואס ענטהאלט בעשטימונגען וועגען הנחות ביים צאהלען דעם אינדוסטרי־שטייער.

די שטייער־צאהלער, וועלכע וועלען אין דער צייט פון 1 אפריל ביז'ן 31 אויגוסט 1932 גוטוויליג בעצאהלען אין גאנצען, אדער טיילווייז, די שטייער־חובות ביז'ן 1 אפריל 1931, וועלען בעקומען פאלגענדע פערלייכטערונגען.

ביים איינצאהלען אין חודש אפריל און אין מאי 1932 וועט מען בעקומען א באניפיקאציע פון 50 פראצענט; אין יוני און אין יולי ד. י. — 35 פראצענט; אין אויגוסט — 25 פראצענט.

פון די דאזיגע איינצאהלונגען וועט מען נישט נעהמען קיין שטראף פאר אפשלעפען.

ביי די צאהלער, וועלכע נוצען נישט אויס די הנחות אין דער צייט פון דער באניפיקאציע, וועט מען אפשטעלען די עקזעקוציע פאר פערלעגענע שטייערען ביז'ן 1 אפריל 1931, אויב זיי וועלען איינצאלען איינגאנצן די טערמינאווע שטייערן, וואס זענען ענטשטאנען נאכ'ן 1־טען סעפטעמבער 1932 און עס וועט אויך איינגעצאהלט ווערען א צינזאב פון א דריטעל טייל פון די סומען אויפ'ן חשבון פון די דערמאהנטע חובות ביז'ן 1־טען אפריל 1932.

ביי די דאזיגע איינצאהלונגען וועט מען נעהמען א צוגאב פאר אפשלעפען פון 6 פראצענט א יאהר פאר די חובות ביז'ן 31. מערץ 1931 און 12 פראצענט א יאהר פון 1. אפריל ביז'ן ענדגילטיגען איינצאהלען.

אין פאל פון נישט איינצאהלען די לויפענדע שטייערן, וועט מען איינמאהנען אויף אנ'עקזעקוטיוון אופן און מען וועט צורעכנען נארמאלע שטראפען.

פון די הנחות קאנען געניסען נאר די צאהלער, וועלכע האבען פריהער איינגעצאחלט איינגאנצען די שטייער־חובות, וואס זענען ענטשטאנען פון 1. אפריל 1931.

דאס פינאנץ־מיניסטעריום האט אויך פונאנדערגעשיקט צירקולארען אונבעדינגט אדורכצופיהרן עקזעקוציעס פאר שטייער־חובות, וואס זענען ענטשטאנען נאכ'ן 1. אפריל 1931.

פיל פערסויפען און וועניגער פערדינען

איז דער געבאט פון דער היינטיגער שעה

בעקאנטמאכונג!

געעהרטעס פובליקום! איידער איהר געהט ביים היינטיגען שווערען קריזיס קויפען שיך פאר אייך און אייער פאמיליע, בעזוכט פריהער מיין שיך־געשעפט

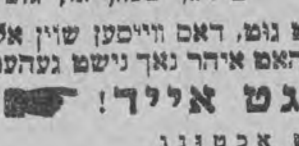

ביליג, שעהן און גוט!

שיך

וואו ס'געפינט זיך שטענדיג א גרויסער אויסוואהל פון דאמען־ מענער־ און קינדער־

אז מיינע שיך זענען עלעגאנט, שעהן און גאראנטירט גוט, דאס ווייסען שוין אלע, אבער פון אזעלכע ביליגע פרייזען ווי איצט האט איהר נאך נישט געהערט

קומט און איבערצייגט אייך!

מיט אכטונג

פ. קירשטיין

לאדז, פאמארסקא 8

אייגענע אויסארבייטונג!

רעעלע בעהאנדלונג!

היטלער און די קאָמוניסטען

מיר האָבן די טעג געבראַכט איניגע שטעלען פון אַן אַרטיקעל אין דער פאַשיסטישער צייטונג וואו דער מחבר גיט אַ גלענצענדען אַנאַליז פון די פער־העלטענישען אין דער פאַרטיי פון היטלער'ן, אויפ־ווייזענדיג, אַז די פאַרטיי איז פערוואַנדעלט געוואָרען אין דעם היפך פון דעם, וואָס היטלער וויל: זיין אידעאַל איז דער גרויסער און אַבסאָלוטער פיהרער, פאַקטיש ווערט היטלער געפיהרט דורך זיינע מאַסען. מיר ווילען דאָ ברענגען נאָך עטליכע געדאַנקען פון דאָזיגען אַרטיקעל, וועלכע בעהאַנדלען דעם סאָ־ציאַלען בעשטאַנד פון היטלערס אַרמעי, פון די שטורם־אָפּטיילונגען, אויף וועלכע עס באַזירט זיך זיין דירעקטע מאַכט. די אויספיהרונגען פון מחבר זענען בעזונדערס אינטערעסאַנט אין איצטיגען מאָ־מענט, נאָכ'ן רעזולטאַט פון צווייטען טור ביי די איצטיגע פרעזידענטען־וואַהלען אין דייטשלאַנד: אַלס פרעזידענט איז טאַקע געוועהלט געוואָרען הינ־דענבורג, אָבער די וואַהלען קאָן מען באין אופן נישט בעטראַכטען אַלס מפלה פון היטלער'ן. ער האָט פערגרעסערט זיין בעזיץ אויף אַן ערך צוויי מי־ליאָן שטימען, און דאָס כאַראַקטעריסטישע דערביי איז, וואָס אַ גרויסער טייל פון די דאָזיגע שטימען שטאַמען פון די קאָמוניסטען, דאָס בעשטעטיגט די טעזע פון מחבר וועגען דער גרויסער השפעה פון די קאָמוניסטישע מאַסען אין די רייהען פון די היט־לעראָווצעס.

נאָך מיט אַ צוויי יאָהר צוריק האָט זיך די היטלער־אַרמעי פרינציפיעל אונטערשיידעט לויט איהר געדאַנקען־גאַנג און לויט איהר סטרוקטור פון דעם וואָס זי שטעלט פאַר מיט זיך היינט אין דער דאָזיגער אַרמעי איז בשעתו אַריין אַ טייל פון דער יוגענד, בעאַמטע, סטודענטען, און אין אַ קליינע צאָהל אויך אַרבייטסלאָזע. איבער דער אַרמעי האָט געהערשט די אידעי פון נאַציאָנאַלען ווילען, דער פראָנט פון דער אַרמעי איז געווען געווענדט געגען דעם אַרבייטער־קלאַס, געגען די פראָפעסיאָנעלע פער־איינען, געגען מאַרקסיזם.

נאָכ'ן ערפאָלג ביי די וואַהלען אין יאָהר 1930 האָט זיך דאָס בילד געענדערט. אין דער פאַרטיי האָט זיך אָנגעהויבען אַ צושטראָם פון אַר־בייטסלאָזע, בעזונדערס פון די קאָמוניסטישע רייהען, און פון פערבאַנד פון די געוועזענע פראָנט קעמפער זו"ן דער אַרמעי האָט מען צוגענומען יעדען איינצי־גען, וואָס האָט נאָר געוואָלט. דער איינציגער בע־דינג אָנגענומען צו ווערען איז געווען אַ געהער־יגער וואוקס און שטאַרקער קערפער־בוי, קיין שום פראַגען וועגען דער פערגאַנגענהייט האָט מען נישט געשטעלט. דערמיט ערקלערט זיך, וואָס צווישען די היטלעראָווצעס געפינט זיך אַ גרויסע צאָהל פעראור־טיילטע נישט בלויז אין פאָליטישע פראָצעסען. היט־לערס אַרמעי ציילט איצט אַן ערך 420.000 מאַן, פון זיי זענען 160.000 געוו. קאָמוניסטען.

אָט דער נייער עלעמענט בעהאַלט נישט זיין אָפּ־שטאַמונג. פון טאָג־צו־טאָג ווערען אַלץ בולטער די סמנים, אַז אין דער נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטישער אַר־מעי וואַקסען אַלץ מעהר די נאַציאָנאַל־באָלשעוויס־טישע טענדענצען. ביים איצטיגען מאָמענט בע־שטעהט היטלערס אַרמעי מעהר ווי אויף 85 פראָ־צענט פון אַרבייטסלאָזע. עס איז קיין וואונדער נישט, וואָס די דאָזיגע אַרמעי איז שטאַרק באָלשע־וויזירט געוואָרען. זי מאַרשירט אונטער די פעהנער פון די נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטען פון הינטער וועלכע עס איז בולט צו זעהן די קאָמוניסטישע צילען, דער אומשטאַנד, וואָס די קאָמוניסטען און די היט־לעראָווצעס ברעכען איינער דעם אַנדערען די קעפּ ענדערט איינגאַנצען נישט דעם פאַקט, וואָס היטלערס אַרמעי געפינט זיך ביים איצטיגען מאָמענט אויפ'ן באָדען פון נאַציאָנאַל־באָלשעוויסטישע פרינציפּען.

אין די רייהען פון היטלערס אַרמעי געפינען זיך אַזעלכע, וואָס זענען ענטשידען פאַר אָפּשאַפען דאָס פריוואַטע אייגענטום, די גוואַרדיע, וועלכע בעזיצט גאַרנישט, האָט גאַרנישט צו פערלירען, דאַגעגען גע־ווינען קאָן זי אַלצדינג. אָט דאָס איז דער צוואַנ־מענשטעל פון דער אַרמעי, וועלכע וואַרט נאָר אויף אַ סיגנאַל אַרויסצוטרעטען. דער הויפט־קלאַס ווערט זיין געווענדט נישט אַזוי געגען די אַרבייטער, נאָר געגען דער בורזשואַזיע.

אויף די היטלער־אָווענטען, אין די דיסקוסיעס פון די היטלערלייט הערט מען גאַנץ אָפט בעהאַנדלען די פראַגען, אין וואָסערע פאָרמען עס דאַרף צו־גענומען ווערען דאָס פריוואַטע אייגענטום, צי דאַרף מען איבערלאָזען די סומע פון דריי טויזענד מאַרק אַלס דערלאָזבאַר אייגענטום, ווי אַזוי זאָל מען זיך בעציהען צו די היפּאָטעקען, צו די דעפּאָזיטען אין די שפּאָר־קאַסעס א.א.וו. אין וואָסערע פאָרמען דאַרף זיך אויסדריקען דער האַנדעל, קרעדיט, צי דאַרף מען בעגרעניצען דאָס פריוואַט־אייגענטום אויף די דאָזיגע געביטען, אָדער מען זאָל זיי אינגאַנצען באַציאָנאַליזירען.

עס איז נישט קיין צופאַל וואָס די פיהרער פון בעזונדערע אָרגאַניזאַציעס פון היטלערס אַרמעי בע־הויפּטען אַז די קאַדרען וועט מען קאָנען איינהאַל־טען אין געהאָרכזאַמקייט נאָר אויב מען וועט זיי גאַראַנטירען דאָס דורכפיהרען זייערע סאָציאַליסטי־שע פאָדערונגען, נאָכ'ן פערכאַפּען די מאַכט. אָט די פאָדערונגען ווערען פערשטאַנען אין זין פון נאַ־ציאָנאַל־באָלשעוויסטישער טענדענץ.

אָט דאָס זענען די אויספיהרונגען פון מחבר פון אַרטיקעל אין דער גרויסער בערלינער צייטונג: די היטלער־פאַרטיי איז באָלשעוויזירט, די לעצטע וואַהלען האָבען נאָך מעהר פערשטאַרקט דעם דאָ־זיגען פראָצעס. פון דער היטלער־בעוועגונג קאָן מען אַלזאָ'איך דער צוקונפט ערוואַרטען די סאַמע משונה'־דיגסטע סורפּריזען.

מען טאָר זיך נישט שפּילן מיט די צוזאַגען וואָס זענען געגעבן געוואָרן אַן'אונטערדריקט פאָלק

ד"ר ווייצמאַן וועגן דער איצטיגער פּאָליטישער לאַגע פון ציוניזם

יאָהאַנעסבורג, (יט"א). דאָ איז פאָרגעקו־מען אַ גרויסער געזעגענונגס־באַנקעט לכבוד דר. חיים ווייצמאַן, אין וועלכען עס האָבען זיך בעטייליגט העכער טויזענד פערזאָן. דער פּאָרזיצער פון דער ציוניסטישער פעדעראַציע אין דרום־אַמעריקע ה' ברווידאָ האָט מיטגעטיילט אַז ביז איצט זענען בעת דער קרן־היסוד־קאַמפּאַניע געזאַמעלט געוואָרען 53 טויזענד פונט. אין פערגלייך מיט די פריהערדיגע זאַמלונגען זענען דערגרייכט געוואָרען גאַנץ בעדייטענדע רעזולטאַטען.

נאָכדעם האָבען געהאַלטען רעדעס הרב הכולל דר. י. לאַנדוי. ריכטער גרינבערג און דער פאָר־זיצער פון ועד הקהלות אין דרום־אַפריקע ה' הילמאַן, דר. אַלעקסאַנדער גאָלדשטיין האָט געשיל־דערט דעם שטאַרקען רושם, וועלכען ווייצמאַן האָט געמאַכט אויף די דרום־אַפריקאַנישע יודען.

דאַן האָט גענומען דאָס וואָרט דר. חיים ווייצ־מאַן, וועלכער האָט געדאַנקט די אָרטיגע רעגירונגס־אָרגאַנען, און דער אוניווערזיטעטס־מאַכט, דער צי־ניסטישער אָרגאַניזאַציע און אַלע יודישע קהלות פאַר דער וואַרימער אויפנאַהמע און האָט אויסגע־דריקט זיין הייסע אַנערקענונג פאַר דעם שטאַרקען אָפּקלאַנג, וועלכען דער ארץ־ישראל אויפבוי האָט געפונען אין די הערצער פון די דרום־אַפריקאַנישע יודען. פערגלייכענדיג די יודישע מאַסען אין די פעראייניגטע שטאַטען און אין דרום־אַפריקע האָט דר. ווייצמאַן בעטאָנט, דאָס נישט קוקענדיג אויף דעם ווירטשאַפטליכען קריזיס שטעקט אין די יודישע מאַסען אין אַמעריקע אַ שטאַרקע צוגעבונדענקייט צום ארץ־ישראל אויפבוי און בעדייטענדע פינאַנ־ציעלע מעגליכקייטען. די שטימונג פון די אַמעריקא־נער יודישע מאַסען איז אָבער אָפּגעשוואַכט געוואָ־רען אין משך פון די לעצטע פאַר יאָהר צוליב דער העטצעריסטישער פראָפּאַגאַנדע און דעם שטענ־דיגען געשריי וועגן דער אָפּנאַרעריי מצד דער מאַנדאַט־מאַכט.

אַריבערגעהענדיג צו דער לאַגע אין ארץ־יש־ראל, האָט דר. ווייצמאַן אויסגעדריקט די מיינונג, אַז דער פרענטש־בעריכט וועט ווי'הער פרובען אַ־דורכצושמוגלען דורך אַ הינטער־טיר די כלומרש־וויסענשאַפטליכע פרינציפּען פון סימפּסאָן־בעריכט. אין די גרונד־פראַגען פון ערד און אימיגראַציע וועט אָבער דאָס גאַנצע יודענטום, אָהן אונטערשיד פון פאַרטיי און שטאַנדפּונקט, זיך ענטגעגענשטעלען יעדען פרוב צו בעגרעניצען די יודישע טעטיגקייט אָדער פערגליווערען דעם איצטיגען צושטאַנד פון דער יודישער נאַציאָנאַלער היים.

וואָס גרעסער אַ פאָלק איז — האָט ווייטער ערקלערט דר. ווייצמאַן — אַלץ ווינציגער האָט עס רעכט זיך צו שפּילען מיט פייערליכע צוזאָגען, וואָס זענען געגעבען געוואָרען אַן'אונטערדריקטער ראַסע.

דער מאַקדאָנאַלד־בריף וואָס האָט ענטהאַלטען אַן'אויטאָריטאַטיווע אינטערפּרעטאַציע פון ענגלאַנדס פערפליכטונגען איז ביז איצט נישט פערווירקליכט גע־וואָרען, איצט איז שוין אָבער געקומען די ענדגיל־טיגע צייט, כדי צו בעווייזען, צי וועט דער בריף אַריין אין קראַפט.

ארץ־ישראל איז איצט ווירטשאַפטליך געזונדער (ווי פיל אַנדערע לענדער. די יודישע אַגענץ האָט דער־ריבער זיך געפיהלט בערעכטיגט צו פאָדערען 4000 נייע אַרבייטער־סערטיפיקאַטען, דר. ווייצמאַן האָט צוטרוי צום נייעם הויך־קאָמיסאַר און האָפט, דאָס אונאָבהענגיג דערפון צי וועט ערטיילט ווערען די גאַנצע אויבענדערמאָהנטע צאָהל סערטיפיקאַטען אָ־דער נישט, וועט די אימיגראַציע־פּאָליטיק פון נייעם הויך־קאָמיסאַר זיין אַ מעהר ליבעראַלע, ווי פון זיינע פאָרגענגער.

אַנערקענענדיג פולשטענדיג די וויכטיגקייט פון דער שטעלונג פון דער מאַנדאַט־מאַכט בנוגע די ארץ־ישראל פראַגען, דאַרף מען אָבער געדענקען, האָט ערקלערט דר. ווייצמאַן, אַז די יודישע נאַ־ציאָנאַלע היים מוז געבויט ווערען דורך אונזערע אייגענער מיה און אַרבייט אין ארץ־ישראל און אַלע אַנדערע לענדער.

דר. ווייצמאַן האָט זיך ווייטער אָפּגעשטעלט אויף דער וויכטיגקייט פון דער פּריוואַטער איניציאַ־טיוו אין ארץ־ישראל. ער האָט בעטאָנט אַז די דאָ־זיגע אַקציע טאָר נישט פערהילכען די אַרבייט לטובת דעם קרן־היסוד. די פּריוואַטע איניציאַטיוו קען זיך ענטוויקלען בלויז אויף דער באַזע פון חלוצים־אי־מיגראַציע וואָס קען זיך נישט בעגעהן אָהן דער הילף פון קרן־היסוד.

ענגלאַנד קען מאַכען אונזער אַרבייט שווערער אָדער לייכטער — האָט ערקלערט צום סוף דר. ווייצמאַן — קיינער אָבער וועט נישט בעווייזען אָפּ־צושטעלען אונזער בעוועגונג. די פונדאַמענטען זענען גענוג פעסט, סיי די פריינד און סיי די פיינד פון ארץ־ישראל מוזען געדענקען אַז די יודען געהען קיין ארץ־ישראל שטיצענדיג זיך אויף זייער רעכט, אויף וועלכע זיי וועלען קיינמאָל נישט פערציכטען.

„אַראָפּגעריסען די מאַסקע פון דער פּרוי“

רעדע פון אַ פראַנצויזישען סענאַטאָר וועגען פרויען־רעכט

אין צוזאַמענהאַנג מיט די קאַמפּען אַרום דעם וואַהל־רעכט פון די פראַנצויזישע פרויען, ברענגען די פּאַריזער בלעטער אַ בעריכט פון אַן'אינטערעסאַנ־טען רעפעראַט, וועלכען עס האָט געהאַלטען דער סענאַטאָר דיפּלאַנטיע וועגען דער פרוי און איהרע רעכט. דער ציל פון רעפעראַט איז געווען, ווי דער סענאַטאָר האָט זיך אויסגעדריקט, אַראָפּצורייסען די מאַסקע פון דער פראַנצויזישער פרוי.

דער סענאַטאָר האָט ערקלערט אַז אַלע רייד וועגען פּאָליטישע רעכט פאַר דער פרוי זענען נישט מעהר ווי נאַרישע פלוידערייען פון סאַלאָן־מענשען.

מען רעדט וועגען גלייכהייט. האָט געזאָגט דער סענאַטאָר, אָבער וואו איז דער קליינער פסיכי־שער אונטערשיד צווישען מאַן און פרוי, וועגען וועל־כען מען דאַרף טראַכטען שטענדיג אָבער נישט שטענ־דיג זאָגט מען דאָס אַרויס? אין דער ווירקליכקייט איז אין קאַמף צווישען די געשלעכטער תמיד דער מאַן דער קרבן. די געזעצגעבונג פערטיידיגט שטענ־דיג אויסשליסליך די פרוי.

דאַן האָט דער רעדנער אויסגעלאַכט די פרויען בעוועגונג און האָט אונטערגעשטראָכען אַז גראַד אין פראַנקרייך איז די בעוועגונג אין סתירה צום געזונטען פערשטאַנד, דאָרט וואו מען האָט צוגעלאָזט פרויען, זיי זאָלען פערנעהמען געזעלשאַפטליכע אַמ־טען, האָט מען זיך שוין איבערצייגט אַז דער עקס־פּערימענט איז נישט געלונגען. די מיניסטער־יומס זענען פערוואַנדעלט געוואָרען אין עפּעס אַ מין פרויען־היימען,. אויף יעדען שריט בעגעגנט מען דאָרט פרויען, וואָס פודערען זיך, שמינקען זיך די ליפּען, שפּאַצירען אַרום, קאָקעטירען און דעמאָנ־סטרירען זייער פוילקייט.

די אַמטען, וואָס זענען אָנגעטרויט געוואָרען פרויען, מיינט דער סענאַטאָר, ברענגען נישט קיין שום רעאַלען נוצען. און ווי אַזוי וואָלט מען נאָך געקאָנט אָנפערטרויען אַ פרוי אַן'אַמט, וואָס פאַ־דערט דאָס אָפּהיטען פון אַן'אַמטליכער געהיימניש? צי דען פרעגט דער רעדנער, וועלען פרויען זיך קאָ־נען אויסהיטען פון זייער נאַטירליכער נייגונג צו פּלוידערען?

אין מערב־פראַנקרייך — זאָגט ווייטער דער פרויען־שונא, איז פערהאַן אַ מנהג, אַז נאָכ'ן שלי־סען אַ היראַטס־אַקט, נעהמט דער נאָטאַריוס אַרום די חתן־כלה, וואָס־זשע וועט פּאַרקומען ווען אַלס נאָטאַריוס וועט זיין אַ פרוי?

איינער פון די אַנוועזענדע האָט דערביי אי־בערגעריסען דעם רעדנער מיט אַ צווישענרוף, אַז די פרוי־נאָטאַריוס וועט אין אַזאַ פאַל זיכער אַרומ־נעהמען דעם חתן.

טאַקע אַזוי, האָט געענטפערט דער רעדנער, אָבער דאָס איז דאָך נישט דערלאָזבאַר!

דער ציל און די אויפגאַבע פון דער פראַנצוי־זישער פרוי, האָט סענאַטאָר דיפּלאַנטיע פערענדיגט, בעשטעהט אין מוטערשאַפט. די פראַנצויזקע דאַרף אָפּהיטען די היים און האָבען קינדער, און פער־געהמען דערביי אַ לוכה־אַמט איז איינגאַנצען אַנ־אונמעגליכע זאַך. דעריבער איז געקומען די צייט צו מאַכען ענטגילטיג אַ סוף צו דער א.ג. פרויען־בעוועגונג.

בלויז ווילדע מענשען קאָנען טוהן אַזעלכעס

רופט אויס אַ ריכטער אין פּראָצעס פון די סאַלאָניקער פּאָגראָם־העלדען

סאַלאָניקי. (יט"א) דער קריגס־טריבו־נאַל אין ווערי... עס ווערט בעטראַכט דער פּראָ־צעס פון די סאַלאָניקער פּאָגראָם־העלדען, האָט פערהערט אַ רייע עדות, וועלכע האָבען געשילדערט די שוידערליכע מעשים פון די כוליגאַנעס בעת די יולי־עקסצעסען אין סאַלאָניקי. בעת דער עדות יוסף ראַמאַנאָ אַ יודישער בעאַמטער פון סאַלאָניקער פרעסע־אַמט האָט דערצעהלט, ... די פּאָגראָמשטשי־קעס האָבען אונטערגעצונדען די שוהל, האָט דער פּאָרזיצער פון טריבונאַל נישט בעוויזען צו בעהער־שען זיין עמפּערונג און האָט אויסגערופען: בלויז ווילדע מענשען קענען זיך ערלויבען אויף אַזעלכע מעשים.

נאָך דריי אַנדערע יודישע קרבנות פון פּאָגראָם האָבען דערצעהלט, ווי דער צעווילדעוועטער המון האָט אַרומגערינגעלט ביינאַכט דעם יודישען קוואַר־טאַל, בעגאָסען די הייזער מיט בענזין, און זיי אונטערגעצונדען, וועלענדיג פערשליסען די יודישע איינוואוינער אין אַ ... פון פייער, פון וועלכען אַלע יודען האָבען געקאָנט ... מקומען, אַגיטאַטאָרען האָבען געהעצט דעם המון און געוואָרפען אויסרופען: טויט די יודען!

עס איז אויך פערהערט געוואָרען אַלס עדות אַן'אָפיציר פון לופט־דינסט, וועלכער האָט איבער געגעבען שוידערליכע איינצעלהייטען וועגען דעם סאַלאָניקער פּאָגראָם, אַ שטאַרקען רושם האָט גע־מאַכט די שילדערונג ... דער אָפיציר האָט אַרויס־געראַטעוועט פון די פלאַמען אַ יודישען אַפּטייקער, דער ריכטער, דער פּראָקוראָר און דאָס גאַנצע פּו־בליקום זענען געווען ערשיהרט ביז טרעהרען בעת דעם דאָזיגען עדות־זאָגען. דער פאָרזיצער פון גע־ריכטס־טריבונאַל און דער פּראָקוראָר האָבען פאַרגע־לעזען ערקלערונגען, אין וועלכע זיי שטעמפּלען אַמ־שאַרפסטען די פּאָגראָמשטשיקעס.

פאַר'ן געריכט האָט אויך אָפּגעגעבען ער־קלערונגען דער פיהרער פון די סאַלאָניקער ציוניס־טען דעפּ. בעקאַנטשי, וועלכער האָט גענוי אויפגע־קלערט די צילען און שטרעבונגען פון ציוניזם.

דער יודישער פאָרשטעהער פון גריכישען סע־נאַט און פּרעזידענט פון דער ציוניסטישער פעדע־ראַציע אין גריכענלאַנד אשר מלאכה האָט אָפּגעגע־בען פאַר'ן געריכט אַ סענסאַציאָנעלע ערקלערונג, דאָס מיט אַ טאָג פריהער איידער עס איז אויסגע־בראָכען דער פּאָגראָם אין סאַלאָניקי, האָט דער סאַלאָניקער גענעראַל־גובערנאַטאָר גאָנאַטאַס פאַר־זיכערט דעם פרעמיער־מיניסטער ווענזיעלאָס אַז צו קיין יודישע אונרוהען וועט נישט קומען.

סענאַטאָר מאַלאַ, וועלכער האָט צוזאַמען מיט גובערנאַטאָר גאָנאַטאַס בעזוכט דעם יודישען קוואַ־טאַל נאָכ'ן פּאָגראָם און דער שרפה, האָט פאַר'ן געריכט געשילדערט דעם חורבן פון די יודישע היי־זער און דער שוהל, ווי אויך די שוידערליכע סצע־נעס פון פערווילדערונג מצד די כוליגאַנעס.

סענאַטאָר מאַלאַ דריקט אויס צום סוף זיין איבער־צייגונג אַז דער פּאָגראָם איז אָרגאַניזירט געוואָ־רען דורך דער גריכיש־מאַקעדאָנישער נאַציאָנאַ־ליסטישער אָרגאַניזאַציע.

„ניר איסט“ פאָדערט אַ שטרענגערע קאָנטראָל איבער דער א"י־פּרעסע

לאָנדאָן, (יט"א) אין צוזאַמענהאַנג מיט דער אויפרעגונג אין דער א"י־פּרעסע צוליב דעם לעצ־טען מאָר... איבער אַ יוד און אַן'אַראַבער אין ארץ־ישראל, שרייבט די „ניר איסט ענד אינדיאַ מאַגאַזין“ אין אַ לייט־אַרטיקעל אַז עס איז נויטיג צו פערשטאַרקען די קאָנטראָל איבער דער ארץ־ישראל־פּרעסע. די ענגלישע מאַכט־אָרגאַנען זענען אינסטינקטיוו געגען בעגרענצונגען פון דער פּרעסע־פרייהייט. צוליב די שאַרפען ראַסען־אַנטאָגאָניזמען איז אָבער נויטיג אַ שטרענגע אויפזיכט איבער דעם פּרעסע.

יודיש־סאָוויעטישע פערלאַגען

ווערן שאַרף קריטיקירט פאַר אַרויסגעבן צופיל שלום־עליכם־ווערק

מאָסקווע, (יט"א). אין אַן'אַרטיקעל, גע־דרוקט אין כאַרקאָווער „שטערן“ ווערען די יודיש סאָוויעטישע פערלאַגען שאַרף קריטיקירט פאַר דו צופיל ווערק פון אַלטע יודישע שרייבער צום שאַדען פון די נייע יודיש־סאָוויעטישע און פּראָ־לעטאַרישע שרייבער, בעזונדערס ווערען די פער־לאַגען געטאַדעלט פאַר דרוקען און איבערדרוקען כסדר שלום עליכמס ווערק, און דערצו נאָך אָפט אָהן די געהעריגע פּרושים און אויפקלערונגען, וואָס עס קען שלעכט ווירקען אויף דעם פּראָלע־טאַרישען לעזער און בעזונדערס אויף די קינדער און יוגענד.

„אַוודאי — ווערט געזאָגט אין אַרטיקעל — דאַרף מען בעקענען דעם יודישען פּראָלעטאַרישען לעזער מיט אונזערע קליינבירגערליכע קלאַסיקער, אָבער דאָס הייסט נאָך נישט, אַז מיר זענען מחויב די אידעאָלאָגיש - פיינדליכע געדאַנקען פון יענע שרייבער פלייסיג פערשפּרייטען“. בעזונדערס פּראָ־טעסטירט דער „שטערן“ געגען אַרויסגעבען שלום־עליכם'ען אָהן שום קאָמענטאַרען, אַפילו פאַר קינ־דער, ווי עס טוט דער פערלאַג „פּיאָנערען־ביבליאָ־טעק“.

—‒ııı‒—

יונגער יודישער געלעהרטער

וואס האט אנגעשריבען א ווילדע אטאקע אויף פרויען און יודען און איז בעגאנגען זעלבסטמארד

זיין ווערק איז צוערשט פערשוויגען געווארען פון דער געלעהרטער וועלט. — עטליכע חדשים נאך דעם איז ער בעגאנגען זעלבסטמארד. — היינט איז זיין בוך איבערזעצט אין אלע שפראכן. — פיין בעגעגעניש מיט אטא וויינינגער, דעם מחבר פון „געשלעכט און כאראקטער"

פון ראובן ברינין

ג.

און אזוי דערקלערט זיך ווייטער, אז דאס וואס מען רופט יודישע חוצפה, אראגאנץ, איז די פאלגען פון מאנגעל אין בעוואוסטזיין פון דעם אייגענעם זעלבסט, און פון דעם געוואלדזאמען בעדערפעניש צו שטייגערען דעם ווערט פון דער אייגענער פערזאן דורך דער דערנידערונג די פערזאן פונם געבען־מענשען; ווארום דער עכטער יוד האט נישט ווי דאס ווייב, קיין איך און דעריבער אויך נישט קיין אייגענווערט.

די פערטיידיגער פון די יודען בעהויפטען, און מיט רעכט, אז זיי בעגעהען שווערע פערברעכענס, פיל זעלטענער אלס די אריער. דער יוד איז אייגענטליך, נישט אנטי־מאראליש, אבער מען מוז אויך גלייך זאגען, אז דער יוד שטעלט מיט זיך נישט פאר דעם העכסטען עטישען טיפ, ער איז פיל מעהר רעלאטיוו אמאראליש, קיינמאל נישט זעהר גוט, ווי אויך נישט זעהר שלעכט. עס פעהלט דעריבער, דעם יודענטום די קאנצעפציע פון מלאכים, פון ענגעל, אויך דער בעגריף פון א טייוויל, — די פערזאניפיקאציע פון גוט און שלעכט.

עס פעהלט דורכאויס דעם ווייב, ווי דעם יודען, דער צוג אין גרויסקייט. עס פעהלט זיי די גרויסקייט אין יעדער הינזיכט, סיי אין זייער׳ע מאראלישע און סיי אין זייערע אנטי־מאראלישע טאטען, אמת, אז עס גיט נישט קיין יודישע מערדער, דאך עס גיט אויך נישט קיין יודישע הייליגע.

עס מוז ריכטיג זיין די בעהויפטונג, אז די וועניגע עלעמענטען פונ׳ם טייוועלס גלויבען, וואס עס געפינען זיך אין דער יודישער מסורה, איבערליפערונג, שטאמט עס, פון פרס, פערזיע, און פון בבל.

און ווייטער: „דער עכטער יוד ווי דאס עכטע ווייב, לעבען ביידע אין דער גאטונג, אין דעם מין, נישט אבער אלס אינדיווידואליטעטען".

און דאס איז די אורזאך פון דעם, דאס די פאמיליע, די משפחה (אלס ביאלאגישער, נישט אלס רעכטליכער קאמפלעקס), שפילט נישט ביי קיין פאלק אין דער וועלט, אזא גרויסע ראלע ווי ביי יודען.

די פאמיליע, די משפחה, אין דעם זין איז פון ווייבליכער, מוטערליכער אורשפרונג, און האט גאר נישט צו טון מיט׳ן שטאט, אדער מיט דער געזעלשאפטס־בילדונג.

נאך דעם ווי וויינינגער האט אדונטערגעזעצט דעם ווערט פונ׳ם יודענטום, האט ער געפיהלט, אז זיינע ווערטער, זיין געלערזאמקייט און זיינע ציטאטען פון דער אלוועלטליכער וויסענשאפטליכער ליטעראטור, קענען דינען אלס געוועהר אין די הענט פון אנטיסעמיטען, — האט ער זיי פערכאפט דעם וועג מיט די פאלגענדע ווערטער:

„איך בעטאן נאכאמאל, הגם עס איז זעלבסט פערשטענדליך: טראץ דער נידעריגער ווערטונג פון דעם עכטען יודען קען מיין כוונה, מיין אבזיכט, בשום אופן נישט זיין, דאס די אדער די נאכפאלגענדע בעמערקונגען זאלען, חלילה, העלפען דער טעארעטישער אדער גאר דער פראקטישער יודען־פערפאלגונג.

„איך רעד וועגען דעם יודענטום אלס איבער א פלאטאנישער אידעע — עס גיט נישט איבערהויפט קיין אבסאלוטער יוד, ווי עס גיט נישט קיין אבסאלוטער קריסט, — איך רייד נישט וועגען איינצעלנע יודען, וואס איך האב פילע פון זיי נאר העכסט אומגערן ווי געטון, און מאנכע פון זיי ווערט א ביטערער אומרעכט געשעהן, ווען דאס פון מיר געזאגטע זאל אויף זיי אנגעווענדעט ווערען".

* * *

אין מיין דעבאטע מיט וויינינגער׳ן וועגען זיינע אנזיכטען איבער יודען און יודענטום האב איך זיך געקענט איבערציינגען, אז זיינע פאלשע און פערקרימטע מיינונגען וועגען יודענטום האבען זיך געלאזט פסיכיש דערקלער׳ען דורך צוויי הויפט־מא־[illegible] —טעארעטיש, האט ער זיך געלאזט פערפיהרען, אין זיינע אורטיילען און כאראקטעריסטיקעס בנוגע יודען, פון זיין פסיכא־פיזיאלאגישען פרויען־האס.

אננעהמענדיג אז דאס יודישע פאלק סימבאליזירט דעם פרויען־טייל פון דער קולטור־מענשהייט (דר. א. יעלינעק האט שוין פיל פריהער פראקלאמירט די דאזיגע היפאטעזע, „די השערה) האט ער אריבערגעטראגען זיין פרויענהאס אויף די יודען, די אלע חסרונות, וואס זיין גענויאלע און ליידענשאפטליכע איינזייטיגקייט האט איהם דיקטירט, פון די פרויען, האט ער שוין געמוזט אויך ענטדעקען אין דעם יודענטום, זיין טעאריע זאל שטימען.

פראקטיש האט ער געזינדיגט מיט זיין אורטייל איבער דעם יודישען פאלק, ווייל ער האט געקענט אייגענטליך נאר די ווינער גאנצ׳ע אדער האלב־אסימילירטע יודען, וועלכע האבען דערוועקט אין איהם ווידערגעפיהל און עקעל, ער האט נישט געקענט און נישט געזעהן נישט דעם היסטארישען יוד און נישט דעם עכטען יוד, מיט אלע זיינע מעלות, פון אונזער צייט.

ווען איך האב ארויסגעזאגט צו וויינינגער׳ן מיינע קריטישע אנזיכטען בנוגע זיין קאפיטעל, „דאס יודענטום", האט ער זיך היציג פערטיידיגט, ארויסווייזענדיג דערמיט זיין אומגעוועהנליכע בעלעזענקייט, אויף די פערשידענסטע געביטען, און זיין עכט יודישע חריפות אום צו בעשיצען זיין פאלשען שטאנדפונקט.

דער פלאן דערלויבט מיר נישט איבערצוגעבען יענעם ויכוח ווי ער איז פערציכענט אין מיין טאגעבוך.

* * *

פון מיינע דעמאלסדיגע געשפרעכען מיט אטא וויינינגער האב איך געוואונען די אנזיכט וועגען דעם הויפט־מאטיוו, וואס האט איהם אומגליקליכערווייז געפיהרט צום קריסטענטום, און דאס איז זיין מעטאפיזישער גייסט (וועלכער איז געווען בעאיינפלוסט פון שאפענהויער׳ן), וואס האט געדורשט נאך מיסטיק, אין דער יודישער רעליגיע האט ער אבער קיין שפור פון מיסטיק נישט געקענט ענטדעקען, אפילו נישט אין דער קבלה. וויינינגער האט נעמליך בעהויפטעט, אז דער יודישער מאנאטעאיזם האט גארנישט צו טון מיט דעם עכטען גלויבען אין גאט, די יודישע אמונה „איז נישט קיין רעליגיע פון ריינער פערנונפט; פיל מעהר אן אלוויבערישער גלויבען, וואס שטאמט פון שמוציגען פחד־אנגסט. דאס ווארט גאט בעדייט פאר דעם יוד דער, וואס האט ד' יוועלט געמאכט, פון דעם געטליכען אין מענשען ווייסט דער יוד גארנישט, ווארים די מענשליכע נשמה איז א טייל פון גאט; דעם אבסאלוטען יוד פעהלט אבער די נשמה.

„דעריבער איז קיין וואונדער נישט, וואס אין אלטען טעסטאמענט געפינט זיך נישט קיין איינציג ווארט וועגען דעם גלויבען אין אומשטערבליכקייט. דער וואס האט נישט קיין נשמה, ווי זאל ער האבען א בעדערפעניש נאך איהר אומשטערבליכקייט? די יודען, ווי די פרויען, פעהלט די אומשטערבליכקייטס־בעדערפעניש."

דער זעלבסטמארד צו דריי־און־צוואנציג יאהר מיינט, אז וויינינגער׳ס נשמה האט קיין רוהה און קיין טרייסט נישט געפונען אין שויס פונ׳ם קריסטענטום.

(סוף.)

50-יעהריגער יובל פון פרץ הירשביין

די יודישע ליטעראַרישע וועלט האט איצט געפייערט דעם פופציגסטען געבוירען־טאג פון איינעם פון איהרע סאמע בעליבטסטע טאלאנטען — דעם שרייבער און דראמאטורג פרץ הירשביין.

פרץ הירשביין פערנעהמט אן אייגענארטיג בעזונדער פלאץ אינ׳ם אויבענאן פון אונזער דראמאטישער ליטעראטור. ער איז נישט דער גרעסטער טאלאנט איהרער, ער האט נישט ענטדעקט קיין נייע וועלטען, נישט געשאפען קיין נייע פארמען אין דער דראמאטישער קונסט, ער האט אבער בעלויכטען פערווארפענע ווינקעלעך פון פרימיטיווען יודישען ישוב לעבען מיט א צארטער אידילישער פראכט וואס האט קוים א גלייכען צו זיך אין אונזער ליטעראטור. זיינע שטילע פעלדער, די מיהל, די פערלאזענע קרעטשמע, טראגען אין זיך דעם פערסטען פשוטען כישוף פון די פעלדער פון בית־לחם, אין דער וואונדערבארער ביבלישער אידיליע רות — די אידיליע, וואס האט צו ווייט קיין גלייכען נישט אין דער וועלט־ליטעראטור, הגם זי איז נישט די גרעסטע קונסט־ווערק. עס פאנגט אייער הארץ און רופט ארויס ריהרענדע געפיהלען, דעריבערונגען, שטימונג, ווי איהר וואלט דערפיהלט דעם ריח פון פרישער, רויער ערד, פון גרין־אויפגייענדיגע תבואה גרעזלעך, פון היי, זאנגען, מעהל און קיהלען־וואסער־שטראם איבער׳ן ראד פון מיהל.

נאך א שטריך, דער הויפט־שטריך פון רות׳ן פיהלט זיך אין די נשמות פון ס׳רוב פשוטע מענשען אין הירשביינס דראמעס — דער געטליכער פונק די שטרעבונג צו א העכערער גאטהייט, א העכערע ווי אין דער ארומיגער פערגרעבטער וועלט־ביי די יודישע ישובניקעס, אייגנוואקסענע אין דער סביבה פון פראסטע פויערים, כאמולעס, איז נישט אויסגעשלאסען די נשמה יתירה, דעם שטרעבען צו עפעס ריינער׳ס, שענער׳ס, אין לעבען, דער פערהאוועטער, פערשמאיעסטער, וואס רוקט זיך די גאנצע וואך אין גשמיותדיגען שמוץ צו מאכען א לעבען, איז נישט בלויז א שבת־פרינץ. דער יודישער גייסט רופט איהם אין דער וואכען אויך.

דער דאזיגער שבתדיגער גייסט שוועבט איבער אלע יודישע אידיליעס ביי הירשביינען. אין זיינע דראמעס איז דא ווייניג דראמאטישעס, און דאס ביסעל, וואס איז דא, איז אויך נישט שטארק וויכטיג, און די הויפט־מעלה איז די שטימונגספולע, פרעכטיג־געמיטליכע אידיליע־בילד, א בעגאסענע מיט יום־טוב שטראהלען און יודישען חן. דער עיקר בעשטייט דער הויפט־כוח און די אייגענארטיגקייט פון זיין שאפען. און דאס שטעלט איהם אוועק אויף א בעזונדער ארט אין אונזער דראמאטישער ליטעראטור.

הירשביין האט א צייט־לאנג געבלאנדזשעט, איידער ער איז ארויף אויפ׳ן ריכטיגען וועג, וואו זיין טאלאנט האט ארויסגעשיינט צומשטארקסטען. אין זיינע ערשטע דראמעס פעהלט זעלבסטשטענדיגקייט; ער איז נאך דעמאלט געווען אונטער דער השפעה פון גויאישע סימבאליקער־דראמאטורגען, דערהויפט אנדרעיעוו און מעטערלינק.

מיט דער צייט האט ער זיך גענומען צו מעהר קאנקרעטע טעמעס, ריין יודישע פון די וואלקענס פון מיסטיציזם, און סימבאליזם האט ער זיך אראפ געלאזען צו ממשותדיגע בילדער פון דער געזונטער פרישער ערד. אין וועלכע זיין נשמה איז געווען איינגעווארצעלט פון דער פריהעסטער יוגענט און זיין הארץ איז געבליבען פערקניפט מיט טויזענטער פעסטע פעדים. ד אהאט זיין שאפענדיגער גייסט זיך דערפיהלט אין אן אייגענער גוט־בעקאנטער און בעליבטער אטמאספערע, און ער ברענגט ארויס א רייהע גלענצענדיגע בילדער און סצענעס, ווי אין „גרינע פעלדער", „דעם שמידס טעכטער", „א פערווארפען ווינקעל", „פוסטע קרעטשמע", אין וועלכע מיר זעהען שוין א רייפען זעלבסטשטענדיגען, הארעמען טאלאנט, און וועלכע וועלען פערבלייבען צווישען די בעסטע ווערק אינ׳ם רעפערטואר פון יודישען טעאטער.

הירשביין איז א זעהר פרוכטבארער טאלאנט, חוץ דער גרויסער צאהל פיעסעס האט ער אויך א סך געשאפען אויף אנדערע געביטען פון ליטעראטור, ער האט געשריבען לידער (אנגעהויבען מיט העברעאישע) לירישע פראזע, קינדער מעשהלעך, און א סך רייזע־בעשרייבונגען. הירשביין בעזיצט א שטארקע לוסט צום וואנדערען, ער האט שוין בעררייזט א וועלט, זוכענדיג אין די ארבע פינות עולם נייע יודישע ישובים, עמיגראנטען פון דעם אלטער מזרח־אייראפעאישער היים. ער האט בערייזט צפון און דרום־אמעריקע, דרום־אפריקע, אויסטראליע, דא איצט האט ער זיך אומגעקעהרט פון א רייזע איבער אינדיע, און אנדערע אזיאטישע לענדער.

מיר ווינשען איהם לאנגע יאהרען פון פרוד־טערדיגער ליטעראַרישער טעטיגקייט.

ד. קאפלאן.

אזא שמחה לאזט זיך נישט פערגעסען!

ווי אזוי ס׳זענען געפייערט געווארען די „עדלידע"־טעג אין תל־אביב

(בריוו פון ארץ־ישראל)

אזא פורים ווי דער היי־יאהריגער האט נאך תל־אביב נישט געהאט. אזא פרייד, אזא שמחה, וואס האט זיך אין משך פון די פורים׳דיגע טעג אויסגעגאסען אויף די גאסען פון שטאט, איז זעלטען איבערצולעבען און שווער דערנאך צו פערגעסען.

נישט אומזיסט האט מען די פייערונגען גערופען מיט׳ן נאמען „עדלידע". עס איז טאקע געווען א פולשטענדיגער „פערגעסען זיך" פון מצב אין וועלכען מ׳געפינט זיך, פון די אלערליי צרות, וואס מ׳האט אויסצושטעהן דורכ׳ן יאהר, און א שטארקער ווילען צו פערזינגען און פערטרינקען אין טאנץ אלץ, וואס ס׳טוט וועה.

דער ווילען איז דערגרייכט געווארען.

תל־אביב האט זיך געטובל׳ט אין די פורים טעג אין ימ׳ען ליכט, פארבען, געזאנג און טאנץ. די פרייד האט ממש פערשיכור׳ט און מיטגעריסען אין די קאהאראדען אלעמען. אלט און יונג, אפילו קינדער אויף דער מאמעס הענד האבען געהאפקעט. ס׳האט אויך מיטגעריסען די מאסען אראבער, וואס זענען יום־טוב׳דיג אויסגעפוצט געקומען פון יפו און ארום צו זעהן די יודישע שמחה, זיי האבען נישט געקענט בלייבען גלייכגילטיג און מזרח׳דיג פער׳דבקה׳ט געטאנצט אין „דעבקע", נאך דער אנדערער.

די שטאט איז איבערפולט געווען מיט מענשען. חוץ די טויזענדער געסט, וואס קומען אויף יעדער פורים אין תל־אביב, זענען דאסמאל צוגעקומען די טויזענדער טוריסטען און אנטיילנעהמערס פון דער „מכביאדע" און יריד, וואס זענען אנגעקומען פונקט ערב פורים. די לעצטע זענען ווי פער׳כישופ׳ט ארומגעגאנגען איבער די גאסען און האבען קיין ווערטער נישט געפונען ווי אויסצודריקען זייערע געפיהלען זעהענדיג די מאסען־שמחה, וואס שטייגט איבער יעדער פאנטאזיע:

די חגיגות האבען זיך אנגעהויבען מאנטאג פארנאכט: סיגנאלען דערצו האבען געגעבען די סירענעס פון די פאבריקען און פייערלעשערס און אפילו די שיפען אין יפו׳ער פארט. צוויי הויפט־פונקטען זענען איינגעארדענט געווארען פאר די מאסען־טענץ און פאלקס־שפילען. דער ערשטער אויפ׳ן פלאץ אלענבי — נחלת בנימין. דארט האט מען אויפגעשטעלט אונטער א נעץ פון הונדערטער לאמפען א גרויסען טויער מיט טאנצענדיגע קאריקאטורעס אויף איהם און פורים׳דיגע אויפשריפטען, אונטער דעם בלענדענדיגען ליכט האט מען נישט אויפגעהערט צו טאנצען. אויף דער רייטער גאס פאר דער אפערע האט מען אויפגעשטעלט א גרויסען דריי־שטאקיגען בנין א. נ. „ארמון אסתר" (אסתר׳ס פאלאץ). דער ערשטער שטאק איז געווען בעשטימט פאר די ארקעסטערס און פאלקס־כאר. דער צווייטער האט געדינט פאר א סצענע צו טאנצען באלעט און פארשטעלונגען און [illegible] שטאק האט מען אויפגעפיקט א ריזיגען בילד פון די דריי העלדען פון דער מגילה. אסתר המלכה אויפ׳ן טראן מיט דער קרוין אויפ׳ן קאפ, אחשורוש מיט׳ן גראבען בויך ליגט רחבות׳דיג מיט׳ן בעכער אין האנד און מרדכי שטעהט מיט צושפרייטע הענד און בעט פאר זיינע ברידער. די דריי פיגורען האבען געמאכט א געוואלדיגען רושם און פונדעסטוועגן האבען זיי צוגעצויגען מאסען מענשען.

שוין דעם ערשטען אוונט האט מען אויף דער סצענע אויסגעפיהרט פערשידענע באלעט־טענץ, ארטיסטען פון „אהל" און „מטאטא" האבען רעציטירט און דעקלאמירט פורים׳דיגעס פול מיט הומאר, און די ארקעסטערס האבען געשפילט אין „הוירא" נאכ׳ן צווייטען. דער צוואנציג־טויזענד קעפיגער עולם, וואס איז אין ענגשאפט געשטאנען פאר „אסתר המלכה׳ס פאלאץ", האט זיך געוויגט און געהויבען אין כסדר׳דיגען טאנץ.

די שטיק אלענבי־גאס פון דעם „עדלידע"־טויער ביז׳ן ארמון אסתר איז געווען אפגעשלאסען פאר דער פאהר־בעוועגונג, און איז דער גאנצער ברייט פון גאס זענען געגאנגען גרופעס, צונויפגעשלאסען האנד אויפ׳ן אקסעל און הילכיג געזונגען ביים בעגלייט פון הארמאשקעס. ביז שפעט אין דער נאכט האבען די געזאנגען און טענץ נישט אויפגעהערט.

צומארגענס זענען אויף די גאסען פארגעקומען פערמעסטונגען אויף מאטאציקלען, ראווערען, און לויפען. די, וואס האבען זיך אויסגעצייכענט, האבען געקריגען שיינע פרעמיעס פון קק״ל און תל־אביב׳ער מאגיסטראט. אין פערשידענע פונקטען האט מען איינגעארדענט קאמישע ספארט־שפילען, וואס האבען געוויילט דעם עולם ביז טרערען. א קאנקורס פון די שענסטע קינדער און שענסטע אויסגעפוצטע וועגעלעך האט ארויסגעבראכט דאס גאנצע ביסעל קלייבווארג אויף דער גאס, חוץ דעם האבען הונדערטער מאסקעס אין פערשידענארטיגע קאסטיומען און גרימען זיך אויסגעמישט צווישען עולם.

דער „טשוואק" פון די פייערונגען איז געווען די „עדלידע" גופא (קארנאוואל), וואס איז פארגעקומען שושן פורים ביי טאג, אין געגענזאץ צו פאראיאהרען זענען געווען ווינציגער סאטירישע בילדער אויף פאליטישע טעמעס, ווי מ׳וואלט זיך בכיוון נישט אריינגענומען כדי נישט צושטערען די שמחה. אז „פערגעסען זיך" זאל זיין פערגעסען!

פון די סך בילדער האט דעם גרעסטען רושם געמאכט דאס בילד „די עליות קיין א״י". דער ערשטער האט געריטען אברהם אבינו מיט שרה׳ן אויף קעמלען [illegible] און רינדער. די צווייטע עליה פון יהושע האט פארגעשטעלט דעם פאלען פון דער מויער ארום יריחו. די עליה פון עזרא ונחמיה האט געוויזען, ווי מ׳בויט די מויער ארום ירושלים, אין איין האנד האלט מען די קעלניע און אין דער צווייטער — דעם שווערד. דערנאך די עליה פון די חסידים קיין צפת. א גרופע זינגענדיגע און טאנצענדיגע חסידים מיט זייער רבין זענען עולה קיין א״י. און צולעצט — דעם „סטאפ־עמיגריישן". א ריזיגע שיף מיט א קאפ פון א פערד פיהרט א מחנה חלוצים מיט געזאנגען קיין א״י, אבער פון הינטען שטעהט א הויכער ענגלענדער און שלעפט דעם ווידעל פון פערד אויף צוריק...

דאס בילד איז געווען אויסגעהאלטען אין דעקאראציע און קליידונג, און הגם עס איז געווען ווייניג אויפשריפטען אויף איהם, האט דער עולם באלד אויפגעכאפט דעם מיין און אפלאדירט אהן אויפהער.

דאס צווייטע בילד איז געווען פון די תמנים, און האט פארגעשטעלט די מגילה און יציאת־מצרים. אין לעצטען האבען זיך בעטייליגט עטליכע הונדערט מאן. ווער איז דארט נישט געווען? משה רבינו און אהרן, מרים הנביאה און [illegible] גאנצע „ששים רבוא" יודען, וואס זענען געגאנגען צופוס אדער געפאהרען אויף וועגען, אדער גאנצע משפחות האבען געריטען אויף קעמלען מיט דעם בעטגעוואנט און כלים, פון הינטען האט זיך געצויגען דער ערב־רב. ס׳האט אפילו נישט געפעהלט די מצות באקען אויפ׳ן וועג און א „לא יחרץ כלב לשונו" — א גרויסער הונד, וועלכען מ׳האט געמוזט כסדר צוליב דער היץ צומאכען דאס מויל....

דאס בילד האט ממש איבערראשט מיט זיין רייכקייט און ריזיגען פערנעהם. די תימנים האבען שוין די חזקה אויף מאסען־בילדער.

דערנאך האט מען דורכגעטראגען איינע נאך די אנדערע אלע המנ׳ס און שונאי־ישראל׳ס פון אלע צייטען, פון פרעה און המן, איבער טיטוס און טארקוועמאדא ביז די היינטיגע: היטלער און פראפ. קוזא.

א גאנצע רייהע בילדער האבען פארגעשטעלט דעם קרן־קימת, אוניווערזיטעט, טעכניקום, און חיפה. הנוער העובד אין בן־שמן, די מכביאדע, א קאווקאזער חתונה און א רייהע פירמע־רעקלאמעס.

אין משך פון צוג האבען כסדר געשפילט די ארקעסטערס און אויף אויטאבוסען איז געפאהרען דער פאלקס־כאר און געזונגען די פורים׳דיגע לידער, וואס איז אונטערגעכאפט געווארען דורכ׳ן ריזיגען עולם אויף די טראטוארען.

מיט דעם „עדלידע"־צוג זענען געשלאסען געווארען די פורים־פייערונגען.

זרח שוועץ.

האַנדווערקעריי און האַנדעל

אויף דער וואך

צוויי וועגען

ווידעראַמאָל דאָס פּראָבלעם פון די כאַלופּניקעס. כאַלופּניצטוואָ איז אַזאַ אַנזעהעוודיג גליר אין האַנדווערקער-קערפּער, אַז מען מוז עס עפּטער בעהאַנדלען, נאָך מעהר ווייל ביז איצט האָט מען זיך כמעט ווי נישט אינטערעסירט מיט דער פראַגע.

אין איינעם פון די פריהערדיגע האַנדווערקער-אָפּטיילונגען האָבען מיר בעריהרט דאָס פּראָבלעם אין צוזאַמענהאַנג מיט דער פּראָבע צו שאַפען אַ קאָאָפּעראַטיווע זאַמעלשטעל ביי די טאַמבורירער. מיר האָבען בעמערקט, אַז די הויפּט צרה ביי די היים-בעלי-מלאכות זענען די נידריגע לוין-פּרייזען, וועלכע זענען אָבער נישט קיין פּועל יוצא פון אַלגעמיינעם קריזיס, נאָר פון דער עקספּלואַטאַציע פון אונטערנעהמער. אָבער אויך דער אונטערנעהמער האָט נישט די גאַנצע שולד, ווייל ער נוצט נאָר אויס די דעזאָרגאַניזאַציע פון בעלי-מלאכה, וואָלט דער בעל מלאכה געווען אָרגאַניזירט און איינמאָל בעשטימטע פּרייזען וואָלטען געהאַלטען געוואָרען וואָלט דער אונטערנעהמער נישט געקאָנט אויסנוצען דעם כאַלופּניק. אָבער אויך די דעזאָרגאַניזאַציע איז נישט קיין פּועל יוצא פון אַ שלעכטען ווילען, נאָר איינפאַך אַ פּראָדוקט פון אונבעוואוסטזיניגקייט און אונבעהאָלפענקייט.

איז דען דאָ אַ גלייכערער וועג, ווי אַ פאַרשטענדיגונג פון אַ גרופּע מענשען געגען איינעם אָדער איינצעלנע פּערזאָנען, וועלכע האָבען ענטגעגענגעזעצטע ווירטשאַפטליכע אינטערעסען? דאָס שאַפען פון אַ איינהייטליכע קראַפט איז זיכער דער בעסטער וועג צו בעקעמפען אַ געגנער. דאָס איז פאַרשטענדליך פאַר יעדען וואָס שטעהט פון דערווייטען, דער פאַראינטערעסירטער אָבער לעבט אין דער שטענדיגער מורא פאַר פּרנסה, ער זעהט דעריבער נישט ווייטער פון זיינע ד' אמות. אין זיינע פיער איילען זעהט ער נאָר דעם מאָרגענדיגען טאָג און ער האָט מורא זיך איינצולאָזען אויף עקספּערימענטען, וועלכע קענען איהם אפשר אין דער צוקונפט ברענגען פּרנסה, דערווייל האָט ער דערצו נישט קיין "צוטרוי" און נוצט אויס די "קאָניונקטור" פאַר זיינע צילען.

עס דאַכט זיך אָבער נאָר אַזוי. אין דער ווירקליכקייט נוצט ער אויס די דעזאָרגאַניזאַציע און כאַפּט פיש אין מוטנעם וואַסער. מיט דער הילף פון א קלענערען פּרייז-פאָרשלאָג פאַרטרייבט זיין קאָנקורענט פון דער אַרבייטס-שטעל, כדי מאָרגען זאָל ווידער א צווייטער אויף א זעלבען אופן איהם פון דער אַרבייטסשטעל פאַריאָגען.

אַזאַ אַרט קאָנקורענץ ווערט נאָר אויסגענוצט דורך די אונטערנעמער און ווי ווייט עס איז שוין דערגאַנגען בעווייזען פאָלגענדע ציפערן. דער ביישפּיל שטאַמט פון די טאַמבורירער. פאַר אַנדערהאַלבען יאָהר האָט טאַמבוראַציע פון א דעק געקאָסט ביז 3 זלאָטעס. א טאַמבורירער האָט אויסגעפערטיגט 50 דעקען א וואָך און דערביי פאַרדינט פון 50 ביז 75 זלאָטעס. דער יעצטיגער צושטאַנד איז אַזאַ: דער טאַמבורירער, וועלכער האָט אויסגענוצט די „קאָניונקטור" האָט יעצט 500 דעקען א וואָך אויסצופערטיגען, ער נעמט אָבער פאַר אַ דעק 50 גראָשען און גיט דערפאַר אַרבייט, וועלכע איז קיין 50 גראָשען אויך נישט ווערט און האָט דערביי „ריין פאַרדינסט" דאָס טרעגערגעלד: פון 8 ביז 10 גראָשען פאַר אַ דעק, ד.ה. פון 40 ביז 50 זל. א וואָך. ווייסט איהר אָבער, וואָס פאַר אַ געזונד ער לעגט ביי דער אַרבייט אַוועק? און דער איז שוין א גליקליכער, דען אַנדערע האָבען איבערהויפּט נישט קיין אַרבייט, ווייל זיי קענען נישט די קאַלקולאַציע פון מאַכען א דעק פאַר אַ האַלבען זלאָטי און דערביי נאָך פאַרדינען אַ פּאָר גראָשען, אויסערדעם האָט נישט יעדער קיין אייזערן געזונד דאָס צו קענען אויסהאַלטען. אַזוי איז אין אַלע פאַכען. עס איז ווירקליך דאָ גענוג אַרבייט אין יעדען פאַך, עס מוז נאָר אויסגעפונען ווערען דער וועג, וועלכער זאָל פיהרען צום ציל.

צוויי וועגען ווערען איך צגעבען: די קאָאָפּעראַטיווע זאַמעלשטעל און א בשותפות'דיגע אַרבייטסשטעל. פון די צוויי וועגען מוז מען זיך אַנבעדינגט ענטשליסען אויף דעם ערשטען, הגם דער צווייטער האָט אויך זיינע גוטע זייטען, ער גיט אָבער נישט די גאַראַנטיע, וועלכע עס גיט די קאָאָפּעראַטיווע זאַמעלשטעל. די שותפות'דיגע אַרבייטסשטעל איז פון אומשטאַנד צוזאַמענצונעמען אַלע מייסטער פון דעם פאַך. עס מוזען דעריבער געשאַפען ווערען איינציגע גרופּען און דאָ קומט שוין ווידער אין בעטראַכט א געמיינזאַמע זאַמעלשטעל. ביי אַ גרעסערער גרופּע איז אויך שוין נויטיג א גרויסער פאַטענט און דער קאָסטען-אונטערשיד איז דעמאָלס אַ גאַנץ גרויסער.

די אַלע שוועריגקייטען פאַלען אַוועק ביי דער קאָאָפּעראַטיווער זאַמעלשטעל, וועלכע ערפילט אַלע אויפגאַבען, וועלכע זענען נויטיג, כדי צו פאַרבעסערן די לאַגע אין פאַך. די זאַמעלשטעל וועלכע האָט די אויפגאַבע צו ערלעדיגען אַלע אַרט טראַנזאַקציעס צווישען מייסטער און אונטערנעמער, ווי אויך צו פאַרטיילען די אַרבייט צווישען די בעלי-מלאכות, לויט אַ פריהער בעשלאָסענעם שליסעל איז אַ פאַרמיטלער-קאָאָפּעראַטיוו. אלה אַזעלכער גיבט ער נישט די מעגליכקייט דעם מייסטער צו שטעהן אין קאָנטאַקט מיט'ן אונטערנעהמער און דעריבער איז א פּריוואַטער אָפּמאַך נעגען די אינטערעסען פון כלל אונמעגליך. דאָס אַלעס מוז פיהרען צו דעם אויספיהר, אַז די קאָאָפּעראַטיווע זאַמעלשטעלען זענען דאָס איינציגע מיטעל צו ראַטעווען דעם כאַלופּניק פון אונטערגאַנג.

ב. פרוינד.

וואָס יעדער סוחר און האַנדווערקער דאַרף וויסען?

גאַסען-האַנדעל אין דער יום-טוב-וואָך

אַ דאַנק די בעמיהונגען פון צענטראַלען קליינהענדלער-פעראיין, פּאָמאָרסקאַ 15, האָט דער לאָדזער שטעטישער מאַגיסטראַט דערלויבט די אָרימע גאַסען-הענדלער צו האַנדלען אויף דער ווסכאָדניאַ-גאַס אין די טעג: מאָנטאָג דעם 18-טען, דינסטאָג דעם 19-טען, מיטוואָך דעם 20-טען אַפּריל (ערב פּסח), מאָנטאַג דעם 25-טען, דינסטאָג דעם 26-טען אַפּריל (4-טער טאָג חול-המועד).

קאָנקורס אויף בעלייכטונג אין שויפענסטער און אויסערליכע רעקלאַמע.

צווישען דעם 22-טען און 26-טען אַפּריל קומט פאָר אין לאָדז אַ קאָנקורס פון די שענסטע בעלויכטענע שויפענסטער און אויסערליכע ליכט-רעקלאַמעס.

די צילען פון קאָנקורס איז צו ווייזען דעם לאָדזער סוחרטום די פּרינציפּען פון ענטשפּרעכענדע אויסנוצען דאָס עלעקטרישע ליכט אין די שויפענסטער און אויסערליכע ליכט-רעקלאַמע. מיט דער אָרגאַניזאַציע פון קאָנקורס פאַרנעהמט זיך אַ ספּעציעל-געשאַפענער קאָמיטעט מיט'ן אַנטייל פון דער לאָדזער עלעקטראָווניע, האַנדעלס-קאַמער, סוחרים-פעראיינען א. אַ. וו.

דאָס צוטרעטען צום קאָנקורס קאָסט נישט קיין געלד. אויף דער צייט פון קאָנקורס וועלען האָבען אומזיסטע עלעקטרישע קראַפט די שויפענסטער, וועלכע וועלען אָנגענומען ווערען צום קאָנקורס. די אינסטאַלאַציע וואָס מ'דאַרף צו די קאָנקורסען וועט געמאַכט ווערען דורך דער עלעקטראָווניע אויף 10-חודש'דיגע ראַטעס.

אָנמעלדונגען צום קאָנקורס נעהמט אָן דער פעראיין פון איינהאַבער פון עלעקטראָטעכנישע אונטערנעהמונגען, אַל. קאָשטשושקי 17.

* * *

אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם דאָזיגען קאָנקורס, וועט היינט 8 אַ זייגער אין אָוונד אויף אַל. קאָשטשושקי 17, אין פעראיין פון עלעקטראָטעכניקער, פאַרקומען אַ פאַרלעזונג וועגען דער אָרגאַניזאַציע פון ליכט-רעקלאַמעס.

רעפערענט וועט זיין אינזש. פּיאַסעצקי.

צו דער אויפמערקזאַמקייט פון די קאָנפעקציע-עקספּאָרטערן

(אַג) דער מלוכה'שער עקספּאָרט-אינסטיטוט האָט מיטגעטיילט דער האַנדעלס-קאַמער, אַז ווייטער פאַרפליכטעט דער קאָנטיגענט אויף קאָנפעקציע לויט'ן דעקרעט פון 26. מערץ. דער דאָזיגער קאָנטיגענט איז גילטיג ביז'ן 20. אַפּריל. קיין שום ענדערונגען זענען נישט אַריינגעפיהרט געוואָרען. גלייכצייטיג האָט דער מלוכה'שער עקספּאָרט-אינסטיטוט אויפגעקלערט, אַז בנוגע קאָנפעקציע, האָט פראַנקרייך אַנגעווענדעט דעם אַזוי - גערופענעם גלאָבאַל-קאָנטיגענט, דאָס הייסט, אַז די פאַראָרדנונג האָט בעשטימט די אַלגעמיינע סומע פון אימפּאָרט וואָס איז דערלאָזבאַר דורך אומזאַץ אין פאַרגאַנגענעם טערמין.

צוליב דעם איז דער קאָנטיגענט פּרינציפּיעל אָנערקענט געוואָרען די פראַנצויזישע אימפּאָרטערן, וועלכע זענען פאַרפליכטעט צוצושטעלען דער פראַנצויזישער מאַכט געברויכס-שיינען, אין וועלכע ס'וועט אָנגעגעבען ווערען די צאָהל סחורות, וואָס זענען אימפּאָרטירט געוואָרען אין יאָהר 1930 און 1931.

צוליב דעם איז די פראַגע פון פאַרטיילען די קאָנטיגענטען אין פּוילען נישט מעהר אַקטועל, ווייל זי וועט געלעזט ווערען אויפ'ן וועג פון אינדיווידועלע בעשטעלונגען, וואָס וועלען געגעבען ווערען דורך די פראַנצויזישע אימפּאָרטערן, וואָס האָבען קאָנטיגענטען.

בעראַטונגען פון דער הויפּט-פאַרוואַלטונג פון דעם טעקסטיל-פאַרבאַנד ביי די קלאַסען-פעראיינען

(2) אויף דער לעצטער זיצונג פון דער הויפּט-פאַרוואַלטונג פון די טעקסטיל-אַוועצעס, וואָס איז פאָרגעקומען זונטאָג, זענען אַרומגערעדט געוואָרען א רייה פראַגען בנוגע דער אָרגאַניזאַציאָנעלער און פּראָגראַם-טאַקטיק אין שייכות מיט דעם אַלפּוילישען צוזאַמענפאָהר, וועלכער וועט פאַרקומען אין לאָדז דעם 23. מאַי.

אַלגעמיינע פערזאַמלונג פון דער טאַמבורירער-קאָרפּאָראַציע

אין דער לעצטער צייט האָבען די טאַמבורירער בעשלאָסען אויפצולעבען זייער קאָרפּאָראַציע דורך גרינדען אַ ביוראָ אַנצונעהמען און פאַרטיילען אַרבייט צווישען אַלע טאַמבורירער אויף קאָאָפּעראַטיווע יסודות. אויף מעהרערע פערזאַמלונגען זענען אויסגעאַרבייט געוואָרען די איינצעלהייטען און בעדינגונגען פון דער אַרבייט.

קומענדיגען מאָנטאָג קומט פאָר די ענדגילטיגע אַלגעמיינע פערזאַמלונג פון דער קאָרפּאָראַציעס אויף וועלכער ס'וועט אויסגעוועהלט ווערען די לייטונג פון קאָאָפּעראַטיוו.

קאָאָרדירונג פון דער טעטיגקייט פון יודישען און פּוילישען מעטאַל-צעך

שוין אַ לענגערע צייט, ווי עס פיהרען זיך אונטערהאַנדלונגען צווישען יודישען און פּוילישען מעטאַל-צעך וועגען צוזאַמענאַרבייטען אויף מאַנכע געביטען אין דער בראַנזשע. לעצטענס איז פאָרגעקומען א קאָנפערענץ וועגען דעם ענין אין דער „רעסורסע", אויף וועלכער ס'האָבען אַנטיילגענומען מצד דעם יודישען צעך די ה"ה וויאַנזאָווסקי, עדעלשטיין און זילבערשטיין. אויפ'ן ערשטען פּלאַן איז אַרויסגערוקט געוואָרען די פראַגע פון נישט אַננעהמען קיין אַרבייט דאָרט, וואו עס קומט אַ בעל-מלאכה געלט. ווייטער ווערט געפּלאַנט א נעהנטערן קאָנטאַקט צווישעןביידע צעכען, ביים אויסאַרבייטען פּרייזען אויף געוויסע פעסט בעשטימטע אַרבייטען. סימפּטאָמאַטיש איז פאַר דער גאַנצער זאַך, דאָס אין דעם פאַל איז דער איניציאַטאָר דערפון געווען דער פּוילישער צעך. אויף היינט איז בעשטימט געוואָרען א פאָרטזעצונג פון דער ערשטער קאָנפערענץ אין לאָקאַל פון יודישען מעטאַל-צעך, פּאָלודניאָווע 4, אויף וועלכער ס'וועלען זיין א גרעסערע צאָהל דעלעגאַטען פון פּוילישען מעטאַל-צעך.

די גענויע פעראָרדנונג וועגען „ריטשאַלט"-שטייער

צו אָריענטאַציע פון די שטייער-צאָהלער

פון צענטראַלען קליינהענדלער-פעראיין, פּאָמאָרסקאַ 15, טיילט מען אונז מיט, אַז אין דער פאַרגאַנגענער וואָך, האָבען די שטייער-אַמטען פונאַנדערגעשיקט די „נאָקאַזען" אויף „ריטשאַלט"-שטייער פאַר די יאָהרען 1932, 1933 און ווי ס'איז געווען פאָראויסצוזעהען, זענען אין אַ סך פאַלען די רעקורסען וועלכע זענען ערלעדיגט געוואָרען פּאָזיטיוו נישט גענומען געוואָרען אין אַכט.

צוליב אָריענטאַציע געבען מיר איבער גענוי די פאַראָרדנונג וועגען „ריטשאַלט" ווי אויך די טאַבעלע.

דעם „ריטשאַלט" אונטערליגען די אונטערנעמונגען, וועלכע זענען אין יאָהר 1932 פאַררעכענט געוואָרען צו דער 3-טער און 4-טער האַנדעלס-קאַטעגאָריע און פיהרען אַ נאָרמאַלען סחורות-קליינהאַנדעל, האַנדעל מיט קאַלטע געטראַנקען, פּיער-האַנדלונגען, מאַנגעלס אָדער בעזיצען מאַשינען צו קעמען וואָל, דאַנעגען אַנדערע אונטערנעמונגען, ווי למשל, פּענסיאָנאַטען, מעבלירטע צימערן, רעסטאָראַנען, ביטע-ביוראָס, ליפערונגען, אַפּטייקען, באָד-אַנשטאַלטען, קינעמאַטאָגראַפען, טעאַטערן א. אַ. וו. קענען פון „ריטשאַלט" נישט געניסען.

דעם ריטשאַלט אונטערליגען נאָר די אונטערנעמונגען, וועמענס אומזאַצען אין די יאָהרען 1928, 1929 און 1930 האָבען אין שטאָט ווארשא, לאָדז און אין די ערטער פון דער 1-טער קלאַס נישט אויסגעמאַכט דורכשניטליך מעהר ווי 45.000 זל. און אין די איבריגע ערטער – נישט מעהר ווי 35.000 זל. אויב די אונטערנעמונג איז געגרינדעט געוואָרען ערשט אין יאָהר 1929, זענען מאַסגעבענד די יאָהרען 1929 און 1930. צום אויסמעסטען ווערט גענומען דער אומזאַץ, וועלכער איז פעסטגעשטעלט געוואָרען דורך די שאַצונגס-קאָמיסיע. אויב די אַפּעלאַציע-קאָמיסיע האָט דעם שטייער פאַרקלענערט ווערט גענומען אין אַכט די רעדוצירטע סומע.

פון ריטשאַלט וועלען אויך קענען געניסען די אונטערנעמונגען פון פּראָפעסיאָנעלען איינקויף („סקופּ"). וועלכע ווערען געפיהרט אויפ'ן סמך פון אַ פּאַטענט פון דער 4. קאַטעגאָריע, אויב דער דורכשניטליכער יעהרליכער אומזאַץ אין די יאָהרען 1928, 1929 און 1930 איז נישט געווען העכער 20.000 זל.

אַ ספּעציעלער ריטשאַלט איז איינגעפיהרט געוואָרען פאַר בעלי-מלאכות פון דער 8-טער קאַטעגאָריע, וועלכע בעשעפטיגען נישט מעהר ווי 1 געדונגענעם אַרבייטער, דער ריטשאַלט פאַר זיי מאַכט אויס 16 גילדען.

פון „ריטשאַלט" קענען נישט געניסען אַזעלכע אונטערנעמונגען, וועלכע זענען ענטשטאַנען נאָכ'ן 31 דעצעמבער 1929. ס'זענען אויך אויסגעשלאָסען געוואָרען פון ריטשאַלט אַקציען-געזעלשאַפטען און שותפות'ן מיט בעגרעניצטער אחריות.

די אונטערנעהמונגען, וועלכע פאַלען אַרונטער דעם ריטשאַלט, קענען פון איהם זיך אָפּזאָגען, אויב זיי וועלען ביז'ן 15 מערץ 1932 עווענטועל ביז'ן 15 פעברואַר 1933 מיטטיילען שריפטליך דעם שטייער-אַמט, דאָס זיי האָבען איינגעפיהרט האַנדעלס-ביכער.

די צאָהלונגס-נאָקאַזען אויפ'ן ריטשאַלט, וועלכער איז דערווייל בעשטימט געוואָרען אויף 2 יאָהר דאַרפען פונאַנדערגעשיקט ווערען ביז'ן 31 מערץ. דער שטייער דאַרף איינגעצאָהלט ווערען יעדעס יאָהר אין 4 ראַטעס: דעם 15 אַפּריל, 15 יולי, 15 אָקטאָבער און 15 דעצעמבער. צום יאָהר 1931 וועט דער ריטשאַלט נישט אַנגעווענדעט ווערען.

אויפ'ן פעסטגעשטעלטען ריטשאַלט וועט מען קענען אַריינטראָגען „אַדוואַלאָניעס" ביז'ן 1-טען מאַי איינשליסליך. אין רעקורס וועט מען זיך בלויז קענען קלאָגען, אַז דער ריטשאַלט איז נישט ריכטיג אַנגעווענדעט אָדער, ער געהערט צו אַן אַנדערער גרופּע אין דער טאַבעלע. פון די סומען וועלכע מען וועט נישט איינצאָהלען אין טערמין וועט קומען אַנדערטהאַלבען פּראָצענט אַ חודש און אַ חוץ דעם עקזעקוציע-קאָסטען.

אין פאַל אויב אַ אונטערנעהמונג וועט ליקווידירט ווערען, דאַרף דער אייגענטימער גליין מיטיילען וועגען דעם דעם שטייער-אַמט און דאַן וועט דער פעסטגעשטעלטער ריטשאַלט-שטייער סקאַסירט ווערען, אָנהויבענדיג פון צווייטען חודש.

די פאַראָרדנונג זעהט אויך פאָר די מעגליכקייט צוריקצוציהען דעם „ריטשאַלט" אין געוויסע פאַלען, נעמליך, אויב ס'וועט זיך אַרויסווייזען, אַז די אונטערנעמונג דאַרף בעזיצען אַ העכערען פּאַטענט, ווי דער וועלכער אונטערליגט דעם „ריטשאַלט".

דער ריטשאַלט בעטרעפט: אויב דער דורכשניטליכער אומזאַץ פון די דערמאָהנטע 3 יאָהר האָט בעטראָפען ביז 3000 זלאָטים – 30 זלאָטיס א יאָהר, פון 3000 ביז 4000 זל. – 35 זלאָטיס אַ יאָהר, פאַר יעדע ווייטערדיגע טויזענד זלאָטיס נאָך 10 זל. א יאָהר. צו דעם ווערט צוגערעכענט 10 פּראָצענט אויסערגעוועהנליכער מלוכה'שער צוגאָב-שטייער און קאָמונאַלער שטייער אין דער הויך פון 25 פּראָצ.

פאַר'ן פּראָפעסיאָנעלען איינקויף איז פעסטגעשטעלט געוואָרען אַ ספּעציעלער ריטשאַלט, וועלכער מאַכט אויס: צו אַ אומזאַץ ביז 4.000 זל. – 20 זל., ביז 6.000 – 25 זל., ביז 8.000 – 35 זל., ביז 10.000 – 45 זל., ביז 12.000 – 55 זל., ביז 14.000 – 65 זל., ביז 16.000 – 75 זל., ביז 18 000 – 85 זל., ביז 20.000 – 95 זל.

צו דעם שטייער קומט אויך נאָך צו דער 10 פּראָצענטיגער צוגאָב און דער 25 פּראָצענטיגער קאָמונאַלער-שטייער.

דאָס פינאַנץ-מיניסטעריום קלערט אויף, אַז דאָס אַריינטראָגען דורך שטייער-צאָהלער ביטעס וועגען ערטיילען ראַטעס עווענטועל אָפּרוקען דעם צאָהלונגס-טערמין פון די שטייער-סומען בעגרינדעט נישט די טענות פון שטייער-צאָהלער אָפּצוהאַלטען די עקזעקוציע-שריט ביז'ן אַרויסגעבען אַ דעציזיע אויף דער אַריינגעטראָגענער ביטע און דערפאַר נישט נעמען קיין עקזעקוציע-קאָסטען אין פאַל פון דורכפיהרען אַן עקזעקוציע.

ניי׳ער פאלקסבלאט

דאס לאדזשער לעבען

ניי׳ער פאלקסבלאט

דינסטאג
12
ן
ניסן תרצ״ב

אפריל

זון-אויפגאנג 4.56
זון-אונטערגאנג 6.21

צוגאב-פאבאר-קאמיסיע

(א) היינט האלב 9 אינדערפריה הויבט אן צו אמטירען אין לאקאל אויף קאשטשושקי 21 א צוגאב-פאבאר-קאמיסיע פאר די מאנער פון יאהר-גאנג 1910 און עלטערע, וועלכע זענען נישט געשטאנען צו א מיליטער-איבערזיכט און האבען נישט רעגולירט זייער מיליטער-פליכט.

עס דארפען זיך שטעלען די יעניגע, וואס געהערען צו פ.ק.או. לאדז-שטאט 1 און וואוינען אויפ׳ן שטח פון 2, 5, 8, 9 און 11 פאליציי-קאמיסאריאט.

האנדעלס-צייט אין זומער-סעזאן

(א) אין דעם זומער-סעזאן, ד. ה. ביז׳ן 30 סעפטעמבער ה. י. מעגען אלע צוקערניעס, פרוכט-געוועלבער, ביידלעך מיט זיסיגקייטען, זאדע-וואסער א. ד. גל. זיין אפען פון 8 פריה ביז 11 אין אוונט.

יום-טוב-פעריען אין די יודישע שולעס

(א) אין שייכות מיט׳ן יום טוב פסח האט דאס לאדזער שול-קוראטאריום ארויסגעגעבען א צירקולאר, לויט וועלכען עס ווערען איבערגעריסען די לימודים אין די יודישע פאלקס-שולען און מי-טעל-שולען פון דעם 19 ביז׳ן 30 אפריל. נארמאל וועלען זיך די לימודים אנהויבען דעם 1 מאי.

פרענקעלס פראצעס אין אפעלאציע-געריכט

(א) מארגען וועט אין ווארשאווער אפעלאצ-יע-געריכט בעטראכט ווערען דער פראצעס פון יוזעף פרענקעל, וועלכער איז בשעתו, אונטערן חשד, אז ער האט אונטערגעצונדען זיין פאבריק, פערמשפט געווארען דורכ׳ן לאדזער קרייז-געריכט אויף 5 יאהר טורמע.

רעגיסטראציע פון ארבייטסלאזע פארמאצעווטען

(2) די פערוואלטונג פון פארמאצעווטען-פעראיין, לאדזער אפטיילונג, ווענדט זיך צו אלע ארבייטסלאזע פארמאצעווטען, זיי זאלען זיך רע-גיסטרירען אין סעקרעטאריאט פון פעראיין, פיעט-רקאווער 92,

עס האנדעלט זיך וועגען דעם, וואס דער פעראיין בעקומט אפט פארשלאגען צו בעזעצען וואקאנטע פלעצער אין אפטייקען, און נישט האבענדיג קיין איבערזיכט פון ארבייטסלאזע, קאן זי זיי נישט שאפען קיין ארבייט.

עס האנדעלט זיך אויך וועגען ארגאניזאציא-נעלע טעמים.

האנדעלס-מיניסטער זארזשיצקי אין לאדז

(2) נעכטען אינדערפריה איז געקומען קיין לאדז דער האנדעלס- און- אינדוסטריע-מיניסטער, ד״ר פערדינאנד זארזשיצקי.

אויפ׳ן וואקזאל האבען איהם מקבל געווען דער וואיעוואדע, ה׳ יאשטשאלט, דער שטאטישער סטאראסטע ה׳ פאדאבינסקי, דער פאליציי-קאמענ-דאנט, ה׳ ביעדזשיעלסקי און פארשטעהער פון אינ-דוסטריע-קרייזען.

פאר מיטאג האט דער מיניסטער בעזוכט די פאבריקען פון „שייבלער און גראהמאן״, און פון „הירשבערג און ווילטשינסקי״.

1 א זייגער האט ער אויפגענומען אין דער וואיעוואדזטווע פארשטעהער פון דער אינדוסטריע און פון פראפעס. ארבייטער פעראיין, וועלכע האבען איהם איבערגעגעבען מעמאריאלען, וואס שילדערען די איצטיגע לאגע אין בעזונדערע אינדוסטריע-צווייגען א. א. וו.

פארשטעהער פון סוחרישע ארגאניזאציעס האבען אינטערוועניערט וועגען שטייער-הנחות און פער לייכטערונגען.

בייטאג איז דער מיניסטער אוועק מיט׳ן וואי-יעוואדע אויף מיטאג, און דערנאך האט ער אנטייל-גענומען אין דער אויפנאהמע, וואס איז דורך די ווירטשאפטליכע ספערען ארגאנזירט געווארען אין דער וואיעוואדזטווע.

האלב 6 אין אווענד איז אין די זאלען פון וואיעוואדען-אמט אויף דער אגראדאווא פארגעקומען א קבלת פנים פאר׳ן מיניסטער ארגאניזירט דורך די האנדעלס- און- אינדוסטריע-ספערען. ס׳זענען ארומגערעדט געווארען וויכטיגע ענינים, וואס זענען נוגע דער טעקסטיל- און- טריקאטאזש-אינדוסטריען.

10 מינוט נאך 7 איז דער מיניסטער אפגעפאהרען פון לאדז.

פון האנדעלס געריכט

פירמע „שוויאטלאווסקי, קאן און ברענער״ בעט א „נאדזור״

אויף דער נעכטיגער זיצונג פון האנדעלס-געריכט האט די פירמע „שוויאטלאווסקי, קאן און ברענער״ פאבריק פון וואל-אויסארבייטונגען (פעט-ריקאווער 49), פארגעלייגט א ביטע וועגען א „נאדזור״.

דער בילאנס אויפ׳ן 11 אפריל ד. י. שליסט זיך מיט דער סומע 1.386.674 זל. פון וואס דער אייגענער קאפיטאל בעטרעפט 478,574 זל. (40 פר.)

אין דעם סאנאציע-פלאן זעהט די פירמע פאר, צו רעאליזירען דעם סחורה-לאגער, כדי צו דעקען די חובות.

* * *

אין צוזאמענהאנג מיט דעם „נאדזור״ פון דער „ווידז. מאנופאקטור״, איז אין משך פון 15 ביז׳ן 22 מערץ ד. י. געווען דער טערמין פון אנמעלדען דורך די קרעדיטארען זייערע פרעטענ-זיעס צו דער פירמע.

עטליכע פירמעס האבען אין משך פון דער צייט אריינגעטראגען אין געריכט אנקלאגעס געגען דעם, וואס זיי זענען נישט אריינגעטראגען געווארען אין די בעגלויביגער-רשימה, וועלכע וועלען בע-טראכט ווערען דורכ׳ן ריכטער-קאמיסאר גראס.

דער מאגיסטראט האט נישט קיין כח

אנצוהויבען אליין די סעזאן-ארבייטען

(2) נעכטען איז פארגעקומען אין לאדזער מאגיסטראט א זיצונג פון דער צווישענפעראיינס-קאמיסיע מיט דער בעטייליגונג פון פארשטעהער פון „פראצא״, „כאדע״ און קלאסען-פעראיינען.

עס איז ארומגערעדט געווארען די פראגע ווע-גען אנהויבען די סעזאן-ארבייטען, און די מאגי-סטראט-פארשטעהער האבען פעסטגעשטעלט, אז די שטאטישע פינאנצען זענען אויסגעשעפט, אזוי אז וועגען אנהויבען צו פיהרען אליין די ארבייטען, ד. ה. מיט דער הילף פון בלויז מאגיסטראט-געלדער, קאן גאר קיין רייד נישט זיין, און עס מוז דא קו-מען די פינאנציעלע הילף פון דער רעגירונג.

אין שייכות דערמיט וועט היינט פארקומען א זיצונג אין דער וואיעוואדזטווע.

פאר אויסבערענגען פאלש געלד

אדוואקאטקע ווערט צוגעצויגען צו פעראנטווארטליכקייט פאר איהרע רייד געגען דער פאליציי

(2) דער 31-יאהריגער עדוואַרד שקאבעל (פאב יאניצער שאסעי 64) איז נעכטען געמשפט געווארען דערפאר, וואס ער האט אין 2 פאלען געפרובט „אפצושטעקען״ 2 פאלשע פינפער-זלאטעס.

געטון האט ער עס אזוי: ער פלעגט עפעס קויפען, בעהמען א רעשט פון 10 זלאטעס, פאדערען-דיג מ׳זאל איהם געבען אין דעם רעשט-געלד אין גאנצען פינפער-זלאטע, דערנאך פלעגט ער חרטה האבען אויף דער קניה, און צוריקגעבענדיג דעם בעקומענעם רעשט, „ארייננשמוגלען״ א פאלשען פינפער.

אין דער פאליציי האט ער זיך מודה געווען, אז ער האט אליין געגאסען מיט דער הילף פון א גיפס-פארם פאלשע פינפער-זלאטעס.

אויפ׳ן געריכט האט ער און זיין פערטיידיגע-רין, די אדוואקאטקע רימלער געטענה׳ט, אז ער האט זיך מודה געווען אין געלד-פעלשעריי, ווייל פא-ליציי האט איהם געצוואונגען דאס צו טון דורך קלעפ.

דער פראקוראר האט געפאדערט צו פערפרא-טאקאלירען דער אדוואקאטקעס רייד, פאר וועלכע זי וועט צוגעצויגען ווערען צו פעראנטווארטליכקייט, און שקאבעל האט בעקומען 2 יאהר צו זיצען פאר אויסבערענגען פאלשע מטבעות.

קרובים זענען זיך נוקם

ווייל דער פאטער האט איהם אפגעגעבען דאס הויז

(2) עהערנעכטען אין אווענד, ווען דער פאליצ-יאנט יוזעף ליפינסקי איז אהן געווען ארויס אין דעם הויף פון זיין אייגענעם הויז (זשגאווער 140), איז ער אין דער פינסטער בעפאלען געווארען פון אלע זייטען, און מ׳האט איהם שטארק צושטאכען מיט מעסערס און צושעדיגט מיט שטיינער, אזוי אז ער איז געבליבען ליגען א פער׳חלש׳טער.

שפעטער, אז ער איז צו זיך געקומען, האט ער דערקלערט, אז ער איז חושד, דאס עס האבען איהם זיינע נאהענטע קרובים אזוי „צוריכטגעמאכט״, מחמת דעם, וואס ביים צוטיילען דאס פערמעגען האט דער פאטער זיינער איהם אפגעגעבען דאס הויז...

עס איז פערפיהרט געווארען אן אויספארשונג געגען דער גאנצער משפחה.

דער מעמד פון דעם פערוואונדעטען ליפינסקי איז א זעהר שווערער.

א כלומרשטער מעקלער פון וואזשני-פאסטענס

(2) נעכטען איז געמשפט געווארען דער 56-יאהריגער פלאריאן באניעצקי פאר׳ן וועלען ארויס-גענארען ביי סטאניסלאוו קרוקאס׳ן א גרעסערע סומע געלד דערפאר, וואס ער וועט איהם כלומרשט איינארדנען אלס וואזשני אין מאגיסטראט (פאר 1200 זלאטעס...) אדער אלס וואזשני אין א פארק, אדער אין א שולע פאר (800 זלאטעס...).

דער „משא ומתן״ איז דעם שווינדלער נישט געלונגען, און נעכטען האט ער בעקומען א פסק-דין: צו זיצען א האלב יאהר אין טורמע.

דער ארבייטסלאזער סטאניסלאוו לאשטשעווסקי, וועלכען דער שווינדלער האט גענומען צו-הילף, און וועלכע ער האט פארגעשטעלט פאר קרוקאס׳ן, אלס לייטער פון א מאגיסטראט-אפטיילונג, האט בעקומען א דאפעלטע שטראף — א יאהר טורמע.

שארפע פראטעסטען

געגען די ענדערונגען אין דער סאציאלער געזעצגעבונג

(2) די לעצטע טעג שבת, זונטאג און מאנ-טאג איז פארגעקומען א רייהע מיטינגען און פרא-טעסט-פערזאמלונגען, ארגאניזירט דורך די פראפעס. פעראיינען, ווי אויך פון „פראצא״ און פון די קלאסען-פעראיינען.

אויף אלע זענען אנגענומען געווארען שארפע רעזאלוציעס געגען בעגרעניצען די אורלויבען, געגען די ענדערונגען אין דער קראנקען-קאסע א. א. וו.

פאר א „שטיינאך-אפעראציע״

אויף א 20-יאהריגען פערד...

(2) איינער, עדמונד מאדראק פון אלעקסאנ-דראוו האט בשעתו געקויפט פאר 80 גילדען א 20-יאהריגע קאבילע, און אזוי-ווי ער האט זי געוואלט אבער פערקויפען, האט ער אויף דעם פערדישען דאקומענט (אזויגערופענער „אפשטא-מונגס-שיין״) אויסגעמעקט די צוויי און אוועקגע-שטעלט נאכ׳ן 2 א 1, אזוי, אז ס׳פערדעל איז דאקומענטאריש אלט געווארען 12 יאהר...

אין מאגיסטראט האט מען זיך דערויף גע-כאפט און מאדראק האט נעכטען בעקומען פון שטאטישען געריכט א חודש צו זיצען.

היינט פרעמיערע!

פרעכטיג קלאנג-מייסטערווערק רעזשי

Dymitr Buchowiecki

לויט דער בעריהמטער ערצעהלונג

„דעם גענעראל׳ס געליבטע״

(ענטשיידענדע נאכט)

עראטישע דראמע פון לעבען פון היי-ראט-דרייעק. דאס אייביגע פראבלעם — פארוואס א פרוי פערראט?

אין די הויפטראלען:

SUZY VERNON, Thomy Bordelle, Piero Baczeff

אויסער׳ן פראגראם:

בירד׳ס עקספעדיציע צום צפון-פאל.

אנהייב שבת און זונטאג 1 30 בייטאג אין געוו. טעג 4 נאכמיטאג.

לאדזער יודישער קאמעראל-טעאטער

אלע 1-טער מאי 2. דיר.: דוד צעלמייסטער און א. בעומאן.

גאסטשפילן פון לאדזער קאמעראל און קליינקונסט-טעאטער „ארט״

קינסטל. אנפ.: מ. בראדערזאן.

היינט, דינסטאג - נור 1 פארשטעלונג 10 אווענד

ווידערהאלונג פון דער פרעמיערע פון 26-טן פראגראם

פייגעל אין דער לופטען

2 מיילען 12 בילדער

טעקסטען: משה בראדערזאן, י. אבערזשאנעק און עלדע.

מוזיק: דוד בייגעלמאן. דעקאראציעס: דינה מאטוס. רעזשי: ש. דזשיגאן און י. שומאכער.

קאנצערט-מייסטער: ש. בייגעלמאן. ביהנע-אינספעקטאר: מ. קאן.

1) אליהו הנביא ביים שניידער 2) טאנין-שקיין 3) שאף-טאט 4) אייזערנע נערוען 5) באסטאן 6) טוואנגעטרד 7) אין מקוה 8) צטמען-טאנין 9) א ראנדקלע 10) טאנגא 11) אויפן שטציר 12) אויפן קאלישער וואקזאל

בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון טעאטער פון 6 אווענד.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: מ. קאצי-פערקיעוויטש (זגערזשער 54), י. סיטקיעוויטש (קא-פערניקא 26), י. זונדעלעוויטש (פיעטרקאווער 25) סאקאלעוויטש און שאט (פשעיאזד 19), מ. ליפיעץ (פיעטרקאווער 193), ריכטער און לאבאדא (11 ליסטאפאד 86).

אויסערגעוועהנליכע אלגעמיינע פערזאמלונג פון זשורנאליסטען-סינדיקאט

זונטאג, דעם 17 ד. ח 4 נאכמ. קומט פאר אין אייגענעם לאקאל (אנדזשעיא 6) אן'אויסער-געוועהנליכע אלגעמיינע פערזאמלונג פון זשורנא-ליסטען-סינדיקאט אין לאדז.

אויף דער טאג-ארדנונג געפונען זיך וויכטיגע פראגען. צווישען אנדערע — דאס בעשטעטיגען דעם רעגולאמין פון דער יודישער סעקציע.

מ'טאר נישט טרעטען אויף די גראזען

(2) דער לאדזער מאגיסטראט האט ארויס-געגעבען א פעראָרדענונג, אויפ'ן יסוד פון וועלכען איטליכער וועכטער אין די שטאטישע פארקען האט דאס רעכט, בעת ער וועט בעמערקען, אז מ'טרעט אויף די גראזען, צו רופען א פאליציאנט, און בעליינען דעם שולדיגען מיט א שטראף-מאנדאט.

איבערגעפאהרען חתן-כלה

(2) אויף בזשעזשינער גאס זענען נעכטען, בעת שפאצירען-גיין, איבערגעפאהרען געווארען דורך א דראזשקע דער 39-יאהריגער אברהם טשעטשורא (לענטשיק, קאלישער 17) און זיין 22 יאהריגע כלה, שבע אגלער (בזשעזשינער 56).

די ביידע זענען שטארק צושעדיגט געווא-רען.

דער דראזשקארזש האט א שמיץ געטון דאס פערדעל און איז עוקר געווען.

א סכסוך וועגען אן'אפגעזאג-טען ארבייטער

(אג.) מחמת דעם, וואס די „שלעסער-מאנו-פאקטור" האט אפגעזאגט אן'ארבייטער און איהם נישט געוואלט צוריקנעהמען, האט עס געהאלטען ביי א שטרייק-אויסברוך.

א ראנק דער אינטערווענץ פון די פראפעס-יאנעלע פעראיינען איז דער סכסוך ליקווידירט געווארען דערמיט, וואס דער ארבייטער איז צוריק-גענומען געווארען.

DOKTOR

H. WOŁKOWYSKI

צעגעלביאנא 4, טעל. 90-216

ספעציאל-ארצט פאר הויט- און וועגערישע קראנקהייטען, מענער-שוועכע. אלע ארט אנאליזען, עלעקטראטעראפיע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.

נעמט אן פון 8—2 און פון 5—9 אוועגד.

בעזונדערווארטע-צימער פאר פרויען.

א גרוס פון דניאל פערסקי

פיל פון אונזערע לעזער געדענקען זיכער, אז מיט עטליכע יאהר צוריק האט אין לאדז גע-וויילט דער אמעריקאנער העברעאישער פעליע-טאניסט דניאל פערסקי. אונפערגעסליך איז דאס וויילען פון פערסקי'ן אין אונזער שטאט געבליבען ביי די אונצעהליגע פריינד. וועלכע ער האט דע-מאלט בעוויזען זיך צו ערווערבען, ווייל דניאל פערסקי פערמאגט אויסער זיין שריפטשטעלערישען טאלענט אן'אנדער גרויסען טאלאנט: ער בעזיצט ווי קיינער נישט די קונסט זיך צו שאפען ליב-שאפט און פריינדשאפט אין יעדער געזעלשאפט, מיט וועלכער ער קומט אין בעריהרונג פיל געדענ-קען זיין אונערשעפליכען פיינעם הומאר, מיט וועלכען ער האט געשפרודעלט און וואס האט איהם געמאכט פאר דעם אנגענעהמסטען און בעליבטסטען מענש אין דער געזעלשאפט.

דניאל פערסקי איז דאן אוועקגעפאהרען און א לאנגע צייט האבען מיר פון איהם נישט געהאט קיין ידיעה. מען האט נאר געוואוסט, אז ער איז געזעסן אין איינע שטעט פון פוילען און דאן האבען זיך זיינע שפורען פערלוירען. איצט קאנען מיר איבערגעבען א לעבעדיגען גרוס פון אונזער פריינד און מיר גלויבען, אז דער גרוס וועט דער-פרעהען אלע, וואס האבען געהאט די געלעגענהייט צו קומען אין בעריהרונג מיט פערסקי'ן, ווען ער איז געווען ביי אונז אין שטאט.

דניאל פערסקי געפינט זיך איצט אין ארץ-ישראל, פון וואנען ער האט צוגעשיקט א בריף צו רעדאקטאר לאזער פוקס. אין דעם בריף דער-צעהלט ער, אז נאכדעם, ווי ער האט פערלאזען לאדז האט ער בעזוכט פיל שטעט אין פוילען און איז אויך געווען א פערטעל יאהר אין רוסלאנד. דאן איז ער אפגעפאהרען קיין וויען, וואו ער האט פערבראכט [illegible] יאהר [illegible]. און שוין כמעט א אנדערטהאלב יאהר ווי ער געפינט זיך אין ארץ-ישראל. דא בעטייליגט ער זיך אקטיוו [illegible] פעליעטאנען [illegible] הומארעסקעס [illegible] די פאלעסטינער בלעטער און אויסגאבען. אין „הארץ" פיהרט ער דעם וועכענטליכען פעליעטאן [illegible] ד, נ. „על רגל אחת", [illegible] אין ניי-יארקער „הדואר" אין לאנדאנער „העולם" אלס שטענדיגער מיטאר בייטער. אויך אין אנדערע אויסגאבען ווערען גע-דרוקט די ארבייטען פון פערסקי'ן. פאר דעם לעצטען פורים האט ער ארויסגעגעבען א הומא-ריסטיש בלאט „ששון ושמחה".

מיט [illegible] — [illegible] פריינט ארבייט [illegible] אינטענסיוו [illegible] אלע זיינע פריינט, פון לאדז, וועלכע ער בעט [illegible] גריסען. מיר צופילען דאס [illegible] צופרידענהייט און מיר זענען זיכער, אז [illegible] אזוי צופרידען וועלען אויך זיין זיינע [illegible] פריינט צו בע-קומען פון דניאל פערסקי'ן א [illegible].

אזא קרענק האט זיך אריינגעכאפט

איך דער קאסע פון דער קראנקען-קאסע

(2) מיר האבען שוין עטליכע מאל געמאל-דען, אז די קראנקען-קאסע שלעפט אפ מיט אויס-צאהלען שכירות די קאסע-אנגעשטעלטע: דעם ביורא-פערסאנאל און די דאקטוירים, וועלכע אר-דינירען אין די אמבולאטאריעס און לעטשניצעס פון דער קראנקען-קאסע.

די קראנקען-קאסע האט נ[illegible]ד, אזוי-ארום, נישט אויסגעצאהלט די דאקטוירים-געזעלשאפט פאר פעב-רואר און מערץ.

צוגע'משפט אן'אנקלאגע פון א באנקראטירטער פירמע

(2) דער פאבריק-מייסטער, הוגא האלק, וועל-כער האט בשעתו געארבייט אין דער איצט-באנק-ראטירטער פירמע „מוריצי טוימאן" (יוליוש-גאס 6/8) האט זיך נעכטען פראצעסירט אין האנדעלס-געריכט און געפאדערט פון דער אויבענדערמאהנ-טער פירמע 2,152 זל. פאר פערלעגענע שכירות, גראטיפיקאציעס, אורלויב-ענטשעדיגונגען א.א.וו.

דאס געריכט האט צוגעמשפט האלצ'ן 504 זל. מיט 86 גראשען פון דער פירמע, וועלכע דארף אויך דעקען די געריכטס-הוצאות.

ביליג! ביליג! ביליג!

אנדערטהאלבען זלאטעס א פאלטא...

(2) דעם 4. מערץ ה. י. האט א פאליציאנט בעמערקט אויף וואדני רינעק, ווי איינער יוזעף בערענט פערקויפט דעם דראזשקאזש, יוזעף פיאר-גאווסקי א פאלטען פאר... א זלאטע מיט 50 גראשען.

איז איהם די מעשה געווארען אויפפאלענד, און ער האט דעם מוכר מיט'ן קונה אפגעפיהרט אין קאמיסאריאט אריין.

דארט האט בערענט געטענה'ט, אז ער האט דעם פאלטען געקויפט אויף וואדני רינעק אויף איי-בערצופערקויפען פאר א זלאטע מיט 50, און דער דראזשקער האט געטענה'ט, אז ער געוואלט אייג האנדלען דעם בגד אויף צו פערדעקען... די קאבילע דער סוף איז געווען, אז בערענט האט נעכטען בעקומען א פסק פון געריכט 3 חדשים צו זיצען אין טורמע און דער דראזשקער איז בעפרייט גע-ווארען.

Dr. Z. Rakowski

ספעציאליסט פאר אוירען-, נאז-, האלז- און לונגען-קראנקהייטען

11-טען ליסטאפאד 9

קאנסטאנטינער טעלעפאן 127-81

שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7. נעמט אויך אן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10 — 11

גוט מארגען!

פסח-אקציעס

רחמנים בני רחמנים.

ביי קיין שום פאלק איז נישט אזוי שטארק דאס „רחמנות-געפיהל" ווי ביי אונז יודען. בפרט ביי אונזערע „עסקנים" און „פערזארגער", וואס „זאר-גען" תמיד נאר וועגען הונגעריגע און ליידענדע.

דערהויפט „פלאקערט-אויף" דאס „רחמנות-גע-פיהל" פאר פסח, מילא א גאנץ יאהר, קוקט מען זיך נישט אזוי שטארק אום אויף דעם יודישען דלות. אויב יודען פעהלט-אויס אביסעל חמץ, איז נישט קיינעמס דאגה, אבער מצה! מצה מוזען יודען עסען — „לחם עוני" טאר נישט פעהלען.

קומט פאר פסח, ווערט א געקלעפער אויף די אליארם-גלאקען — יודען גיטס כסף! און אזוי, ווי אין לאדז האבען מיר א קיימא לן פון א האלב טיץ לחם-פעראייגען, וועלכע זארגען פאר'ן לחם עוני, מאכט יעדער פעראיין א פסח-אקציע, יעדער פעראיין האט א דאמען-קאמיטעט פון דאמען, וואס קענען „נעמען" געלד. דריקט מען אפ שפענדער-ביכלעך מיט „בלאטשקעס" און ס'לאזען זיך אין די גאס אריין די „פארלעך".

טוט זיך א געיעג פון די „פארלעך" — א „ווישטשיגע" ווער ס'קאן בעסער, און די אקציע געהט אויף דער גאנצער פארע.

דער פועל-יוצא?

דער פועל-יוצא פון דער דאזיגער ווישטשיגע איז אזעלכער:

קומט מען פון „בית לחם", ענטפערט מען: מ'האט שוין געגעבען פאר „נותן לחם". קומט פון „יתומים הויז", ענטפערט מען, מ'האט נאר וואס געגעבען פאר „בית עם"...

וואס איז דער שפיץ?

דער שפיץ איז, אז די „פארלעך" קומען צוריק מיט ליידיגע הענד, און אונזערע נגידים האבען א פיינעם תירוץ: — מ'האט שוין געגעבען...

אב—נעס

די אקציע פון מאגיסטראט

וועגען פערקלענערען דעם טאריף פון עלעקטרישע בעלייכטונג

(מ) דער שטאט-ראט האט אויף זיין זיצונג פון 4 פעברואר ה. י. בעשלאסען, אויפ'ן פארשלאג פון די סאציאליסטישע פראקציעס, צו אינטערווע-נירען ביי דער לאדזער עלעקטראווניע זי זאל רע-דוצירען דעם פרייז פון עלעקטריע פאר בעלויכ-טונגס-צוועקען.

לעת עתה האט די אינטערווענץ צו גארנישט געבראכט, און אויף דער נאהענטסטער זיצונג פון מאגיסטראט וועט דער ענין בעהאנדעלט ווערען נאך א מאל.

פאר גנב'ענען אויטא-טיילען

(אג) דער שאפער גרשון זוקין האט בעקומען נעכטען א פסק-דין פון געריכט — 3 חדשים טורמע (אפגעלייגט דאס אויספיהרען די שטראף אויף 4 יאהר) פאר'ן גנב'ענען אויטאמאביל-טיילען ביי עדמונד מיטשינסקי'ן.

ר. איזראעל.

פערעלע

א סענסאציאנעל-עראטישער ראמאן פון דער לאדזער ווירקליכקייט

144

— איך רעכען, האט דער אדוואקאט געזאגט אז איהר וועט נישט האבען קיין מניעה צו זעהען די דאזיגע פרוי. איך דארף זיך נאר ווענדען וועגען דעם צו מיין בעאמטין, וועלכע וועט אייך, די דאזיגע בע-געגעני אײנארדנען. אבער הער קאלינסקי, איך זעה, אז איהר גיעהט [illegible]'ן וועג פון א דעטעקטיוו. איך בעוואונדער אייער חוש פאר די דאזיגע זאכען.

— איך בין נישט קיין דעטעקטיוו, איך האב קיינמאל אפילו נישט געטראכט וועגען אזא קאריערע דעם ענין וויל איך און מוז דערפיהרען ביז'ן סוף.

נאך אויף דעמזעלבען אוועגד איז קאלינסקי איינגעלאדען געווארען צו מרימען כדי זיך צו בעי-געגענען מיט דער געהיימנישפולער פרוי, וועלכע האט בעהאלטען איהר פערגאנגענהייט און אפילו איהר פאמיליען-נאמען. בערנארד איז געקומען צו דער אפגעשמועסטער צייט. איהם האט אויפגענומען מרים, וועלכע האט זיך נאך בעקענט מיט איהם ביים אדוואקאט פזשיגו[illegible]סקי אין דער קאנצעלאריע. מרים האט נישט חושד געווען אז קאלינסקיס וויזיט זאל האבען עפעס א גאר וויכטיגע סיבה און אפילו עפעס גאר א ספעציעלע כוונה. און דעריבער האט זי בערנארד'ן גלייך איינגעלאדען אינ'ם צימער וואו ס'איז אין א ווינקעלע געזעסען פרידא.

די בעגעגעניש צווישען בערנארד'ן און פרידא איז פאר ביידע געקומען אזוי אומגעריכט אז קיי-נער פון זיי האט נישט בעוויזען זיך געגוי צו אריענ-טירען און אפילו דער קאלטבלוטיגער און רוהיגער בערנארד האט זיך אינגאנצען פערלוירען, ער האט געוואלט זיך צוריקציהען פונ'ם צימער ס'איז אבער שוין געווען צו שפעט, מרים האט שוין געהאט גע-נוג צייט אויפצוכאפען די טראגישע און פיינליכע סצענע, זי האט באלד פערשטאנען אז די צוויי מענ-שען זענען נישט צווישען זיך פרעמד, אז זיי קענען זיך שוין פון לאנג, דעריבער האט זי גערעכענט אז ס'איז פיל גלייכער אז זי זאל אינגאנצען פערלאזען דאס צימער, כדי די מענשען זאלען זיך קענען א-דורכרעדען אהן עדות. אזוי האט זי אויך געטון. זי איז ארויס אין א דריטען צימער און פערמאכט די טיר הינטער זיך, די לאגע איז געווארען אן'ערנסטע קאלינסקי איז דערוויל געקומען צו זיך און האט גע-טראכט אז ער מוז שוין אויפ'ן ארט אויפקלערען די סיטואציע.

— דאס בין איך, בערנארד קאלינסקי, האט ער געזאגט מיט א טאן, ווי ער וואלט זיך געוואלט פאר אימיצען פארשטעלען.

אנשטאט אן'ענטפער האט זיך פרידא היס-טעריש צעוויינט. בערנארד האט געווארט ביז פרידא וועט זיך בערוהיגען, און דאן האט ער ווייטער גע-זאגט:

— דוכט זיך, אז מיר האבען זיך ערשט נישט לאנג געזעהען, איז דאס אמת, אדער מיר האט זיך געחלומט?

— ס'איז אמת, האט פרידא וויינענדיג גע-זאגט.

— און איהר האט געוואלט מיטהעלפען מיך צו ערמארדען?

— נישט אמת, איך האב געשטערט דערין,

— אפשר האט איהר מיר צו געבען, וועלכע עס איז ערקלערונגען?

— זעהר פיל און אפשר גארנישט.

— פארוואס גארנישט?

— הערפאר, אויב אלץ איז צווישען אונז געענ-דיגט, האב איך קיין שום ערקלערונגען מעהר נישט צו געבען.

— פרידא, ווארף אוועק דעם דאזיגען טאן, איך בין נישט פאר דיר קיין שום „איהר", איך בעט געגויע ערקלערונגען, ווייל איך האב רעכט דערצו.

פרידא האט עטליכע מינוט געשוויגען און בערנארד האט געדולדיג אפגעווארט דאן האט פריי-דא זיך אנגענומען מיט מוט און געענטפערט:

— פרעג מיך, בערנארד און איך וועל דיר ענטפערען אויף יעדער פראגע,

— גוט, איך וועל פרעגען, אבער נישט קיין שום זאכען, וואס האבען א שייכות מיט מיר און דיר, מיט די בעציהונגען צווישען אונז ביידע, נאר וועגען גאר אנדערע זאכען, וועלכע האבען דוכט זיך קיין שום שייכות צו אונזער ענין.

פרידא האט איהם פערוואונדערט אנגעקוקט, זי האט אבער נישט געקענט האבען קיין דרייסט-קייט זיך אקעגענצושטעלען בערנארד'ן און זי האט געווארט אויף זיינע פראגען.

— זאג מיר, פרידא, צווישען אונז וועט דאס בלייבען זאג מיר דאס וואס דו האסט מיר קיינמאל נישט געוואלט דערצעהלען, דערצעהל מיר עפעס וועגען דיין פערגאנגענהייט.

— דאס איז אלץ, וואס דו האסט מיך צו פרעגען?

— דערוויל אלץ, דאן וועל איך ווייטער פרעגען.

— ביטע, איך קען איצט אלץ דערצעהלען, עס איז מיר איצט קיין שום אונטערשיד נישט, איך בין סיי-ווי-סיי פערלוירען. אלזא, דו ווילסט וויסען עפעס וועגען מיין פערגאנגענהייט.. איך הייס נישט פרידא, נאר אן'אנדערען נאמען. איידער איך האב חתונה געהאט מיט דיר האב איך שוין געהאט א קינד.

הגם בערנארד האט זיך געריכט אויף אזא ענט-ליכען ענטפער, האט דאך פרידאס ערקלערונג גע-מאכט אויף איהם אן'איינדרוק. אז ס'האט פשוט ביי איהם דאס לשון אפגענומען. מיט איין ענטפער האט ער בעקומען א קלאר בילד וועגען דעם אלעם וואס ער האט געוואלט וויסען, פאר איהם איז דאס רעטעניש געווען געלעזט. ער האט געדארפט נאך א בעשטעטיגונג פון דער השערה וועלכע ער האט זיך צוגעפגעשטעלט:

— איך גלויב אייך, און בין אפילו איבערצייגט אז איה[illegible] זאגט איצט אמת, איך וויל וויסען וואס איז אייער קינד געווען, א מיידעל אדער א יונגעל?

— א מיידעל, האט פרידא טרוקען געענטפערט.

— ווי האט דאס קינד געהייסען, האט בערנארד ווייטער געפרעגט ווי א שטרענגער ריכטער.

— פערעלע.

בערנארד איז אזש בלאס געווארען, הגם ער האט געווארט אויף דעם דאזיגען ענטפער.

— און דו ווייסט דאך, זיכער, וואו דיין טאכ-טער געפינט זיך און דו ווייסט דאך זיכער וועגען אלע ליידען וואס זי איז אדורכגעגאנגען.

(פארזעצונג קומט).

ביי די בעקער-ארבייטער

(קאמוניקאט)

צוליב דעם וואס די בעקער-מייסטער האבען זיך היי-יאהר אפגעזאגט צו אונטערהאנדלען מיט די ארבייטער-פעראיינען וועגען צונעהמען ארבייטער צו מצה-ארבייט, און בעקער ארבייטער זענען צוליב דעם געבליבען אהן ארבייט, צונעמענדיג צו מצה-ארבייט, ארבייטער, נישט קיין בעקער-ארבייטער וועלכע ארבייטען 14 שעה אין טאג — האט דער ארבייטער פעראיין פון דער יודישער סעקציע זיך געווענדעט צום ארב יטס-אינספעקטאריאט וועגען פערוועהרען צו ארבייטען לענגער פון 8 שעה אין טאג מאנטאג זענען דורכ'ן ארבייטס-אינספעקטאריאט לוסטרירט געווארען עטליכע בעקערייען וואו עס איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז מע זארבייט ביי מצות פון 6 פריה ביז 8 אוונט.

צוליב דער גרויסער צאל ארבייטסלאזע האט דער ארבייטס אינספעקטאריאט אויף דער אינטערווענץ פון ארבייטער פעראיין ארויסגעגעבען א פעראָרדנונג שטרענג צו פערוועהרען צו ארבייטען לענגער פון 8 שעה חוץ דעם וועלען די בעקער-מייסטער, ביי וועלכע ס'איז פעסטגעשטעלט געווארען אז די ארבייט צייט דויערט לענגער פון 8 שעה האבען גרויסע שטראפען פון 200 ביז 500 גילדען.

פראפ. ארבייטער פעראיין פון דערנערונגס-אינדוסטריע אין פוילען, אפטיילונג לאדז, יודישע סעקציע, פיליע 1

ביי אישיאס
ערפאלגט אויף א גלאז נאטירליך ביטערוואסער
Franciszka Józefa
גענומען ניכטערנהיים. צו בעקומען אין אלע אפטייקען און סקלאד-אפטעקשנעס.
2409

דער נעכטיגער גרויסער טעאטער-אוונט אין פילהארמאניע

דער נעכטיגער גרויסער טעאטער-אוונט, וואס איז איינגעארדנעט געווארען, צום ארטיסטען-טאג, אין פילהארמאניע, איז אראפ מיט גרויס ערפאלג.

נאכדעם ווי די פילהארמאניע-טרופע האט אפגעשפילט די לוסטיגע אפערעטע „דער פרעהליכער ציגיינער", האט דער באליבטער ארטיסט יוסף סטרוגאטש מיט גרויס בייפאל געזונגען פאלקס-לידער פון זיין אריגינעלען, ערפ. לגרייכען רעפערטואר.

א שטורמישען בייפאל האט געהאט דער „אררט"-אנסאמבל, אויספיהרענדיג עטליכע פון די שענסטע נומערן פון קינסטלערישען „אררט"-רעפערטואר.

טוריסטיק און די ראל פון פירער

פארלעזונג פון ב. אייסוראוויטש

היינט דינסטאג אוונט קומט פאר אין לאקאל פון „מארגענשטערן" די לעצטע פארלעזונג פון ה' אייסוראוויטש פאר זיין אפפאהרען אין ווארשא.

די טעמא פון דער היינטיגער פארלעזונג איז „טוריסטיק און די ראל פון דעם פיהרער". ה' אייסוראוויטש אלס טוריסט און פיהרער פון גרופען אויף די העכסטע בארג-שפיצען פון די טאטרען וועט איבערגעבען פאר די צוהערער א גאנצע רייה אייבדריקען פון זיינע וואנדער-וועגען אויף די הויכע פעלזען און זיין ראל אלס פיהרער.

די דאזיגע פארלעזונג אלס די לעצטע, וועט גלייכצייטיג זיין א געזעגענונג מיט דעם חשובען פרעלעגענט און געזעלשאפטליכען טוער, וועלכער האט פיל געטון איצט אין לאדז אויפ'ן געביט פון אויפקלערונג פאר די ספארטלער פון „מארגענשטערן".

„פייגעל איז דער לופטען"

דער איצטיגער פריהלינגס-פראגראם אין „אררט"

ווי ס'איז געווען צו דערווארטען, האט דער איצטיגער, פולשטענדיג נייער „אררט"-פראגראם, א.נ. „פייגעל אין דער לופטען" געפונען א שטארקען ווידערקלאנג ביי דעם ברייטען יודישען טעאטער-עולם אין לאדז.

דער קול המון, די אלגעמיינע מיינונג איז, אז — „דער איצטיגער פראגראם איז נאך פיל בעסער פון די ביידע פריהערדיגע"!

געלעכטער, געזאנג און טאנץ האבען זיך געגעבען די הענד, און גייען א פרייליכען קאראד.

„פייגעל אינדערלופטען" ווערען היינט געשפילט 1 מאל — 9,45 אין אוונט.

מעלדונג

פאלקס-אוניווערזיטעט ביי דער ציוניסטישער ארגאניזאציע אין לאדז

היינט, דינסטאג ד. 12 אפריל 8,30 אוונט קומט פאר אין לאקאל פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע (שרודמייסקא 29) א פארלעזונג (אין פויליש) אויף דאס תמא: „דער וועג צו רעגענעראציע ביי יודען" רעפערענט ד"ר ג. קרויס.

2408

בעריהמטע קינסטלעריז קלאודיא גארדעווא און יאן קירעף

טרעטען היינט אויף אויף א קאנצערט אין פוילישען שטאטישען טעאטער

אין שטאטישען טעאטער קומט היינט פאר א גרויסער קאנצערט-אוונט פון דער קינסטלערין קלאודיא גארעווא, די בעריהמטע באלעט-מייסטערין פון קייזערליכען הויף מיט איהר פארטנער יאן קירעף, וועלכער האט די לעצטע 10 יאהר געפייערט טריומפען אין אלע רעזידענץ-שטעט אין אייראפא און אמעריקא.

דער פראגראם פון היינטיגען אוונד בעשטעהט פון די בעסטע שאפונגען פון די בעדייטענדסטע קאמפאזיטארען.

דער היינטיגער אוונד פערשפרעכט צו זיין זעהר אינטערעסאנט.

ראדיא-פראגראם

דינסטאג, דעם 12 אפריל 1932

11,45 פרעסע-איבערזיכט 11,58 צייט-סיגנאל. 12,10 גראמאפאן. 3,25 פארלעזונג. 3,50 פראגראם פאר קינדער. 4,20 פארלעזונג. 5.35 סימפאנישער קאנצערט. 6,50 פערשידענעס. 15 קאמוניקאט פון לאדזער האנדעלס-קאמער. 7,30 רעפערטואר. 7,45 ראדיא-פרעסע. 8,00 פעליעטאן. 10,45 קאמוניקאטען. 11,00 טאנץ מוזיק

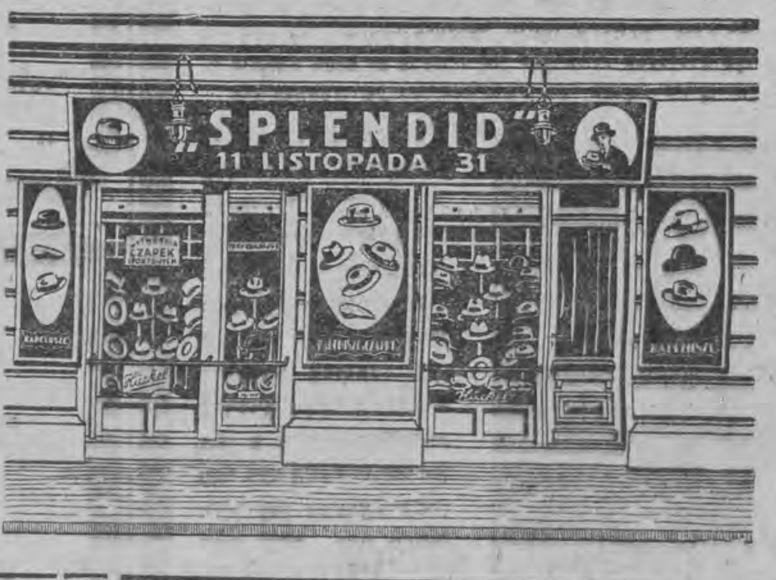

מענער-היטען

איז גרעסטע אויסוואהל

בעקומט מען נור ביי

ציהונג פון מלוכה-לאטעריע

5-טע קלאס. 25-טער ציהונגסטאג:

Premje po 5,000 zł nry 719 38482 57873 58943 138697

5,000 zł nr 122348

3,000 zł nr 1187446

Pa 2,000 zł nr 20396 28235 33660 344944 26062 41121 44354 53637 58043 72613 74597 84007 91632 96033 98783 102295 117235 132132 132504 134583 145544 149895

po 1,000 zł nry 925 4618 5976 6144 13754 14784 1660 27457 27791 29399 37760 40757 41543 44790 45036 47950 48332 55417 56744 58574 50507 68520 70813 75249 77805 82071 82320 84083 87758 91027 94377 98766 102405 103160 112278 117380 123581 129344 133855 136451 137494 144763 146881 148456 153680 154413 154874 155413 156163 158862

po 500 zł nry 479 1101 4977 7493 8860 9224 10570 10644 10944 12241 12374 12670 16328 16926 17441 20728 20776 21106 23106 25006 28194 28974 30744 31021 31746 33184 33234 33829 34604 35069 38346 38781 43481 44976 52358 52362 53330 53440 54644 55501 56626 57972 58332 59432 59792 60277 61366 62892 63190 64790 65545 66566 67760 68153 68737 71669 75836 77908 85946 86114 86218 90360 91458 91586 91596 92668 94518 94986 95048 97523 102147 106529 110961 112340 112570 114885 115588 115807 118411 119300 119414 124785 124782 125124 127532 131374 132855 133896 137871 140033 141509 143637 144037 144646 145913 146533 146810 149182 149484 150473 152459 154435 156274 158143 158958 159382 159788

Po 250 zł na wygrały numery następujące:

13 17 131 84 209 15 323 29 415 26 30 91 503 527 32 90 842 68 98 916 17 78 1059 62 71 151 84 242 54 95 307 50 66 74 410 544 713 42 803 910 2005 19 38 117 89 216 78 86 309 47 72 74 84 504 687 23 27 83 717 873 973 91 3016 58 194 42415 98 319 64 71 411 12 50 51 96 638 97 797 857 60 84 4101 31 61 87 91 287 305 545 50 642 58 66 776 830 92 826 64 916 50 68 6004 55 95 168 75 23 9 56 346 970 5079 103 52 254 59 438 49 61 71 544 627 784 522 87 88 637 43 84 848 964 7046 60 92 146 43 70 268 86 335 479 596 778 993 8134 40 91 93 225 56 332 411 46 72 551 57 759 894 905 6 32 69 9049 56 91 263 78 365 418 81 571 650 871 10020 56 104 70 2587 325 43 47 66 407 36 61 84 505 629 738 80 861 87 913 33 96 11000 93 208 13 319 401 580 609 20 47 80 83 713 837 910 20 85 12018 21 123 43 304 463 583 628 726 45 822 68 13060 128 46 94 212 44 66 354 636 879 909 14005 66 384 94 414 60 80 528 32 35 81 754 998 15056 125 230 34 49 72 77 317 463

73 95 532 63 600 786 844 84 972 16032 162 75 204 10 78 349 60 418 33 74 514 99 653 77 729 67 85 827 942 67 80 17030 50 120 20 712 306 24 65 98 463 522 98 643 62 98 760 801 999 18020 91 118 80 265 302 423 635 46 95 815 998 19007 13 142 202 26 404 26 82 544 683 734 804 957 72 97 20007 3599 111 24 210 62 300 463 539 609 39 761 809 11 21049 120 56 67 371 408 33 540 706 801 929 12778 89 109 76 213 26 393 94 431 52 55 66 742 50 85 814 23236 565 85 95 681 85 825 55 91 24027 66 97 145 68 81 209 307 11 62 67 77 417 48 684 88 755 806 25022 243 99 622 7 62 894 994 26004 98 246 365 547 69 607 35 69 93 708 64 830 953 83 27084 182 245 351 74 428 515 620 708 45 55 920 31 62 91 28085 101 3 4206 416 41 89 510 20 674 834 960 29052 59 106 14 61 249 508 20 645 59 72 78 706 38 50 63 65 826 43 50 84

30010 17 41 45 77 190 96 233 56 70 302 13 415 33 38 73 83 98 538 87 601 9 91 742 880 90 926 86 31012 43 44 67 203 20 95 332 83 539 75 81 608 749 802 49 59 950 32025 116 51 84 338 403 519 76 741 918 29 55 73 33007 58 111 12 53 77 242 47 351 474 557 680 787 34050 117 64 216 18 51 514 80 601 50 77 800 80 35121 30011 30 422 97 522 23 600 812 909 79 36338 61 84 419 22 64 73 675 81 97 727 38 46 805 90 95 37039 95 212 87 471 88 504 703 29 839 948 38042 46 358 453 98 513 72 97 618 40 826 955 39060 143 288 377 487 89 542 54 58 64 661 720 37 40 47 22 28 925 37 72 40117 49 99 926 500 2 61 84 614 26 32 36 750 841 41063 76 132 53 243 79 91 312 402 30 512 17 60 659 880 978 42070 74 98 118 27 201 28 44 305 573 629 92 702 12 807 929 43019 277 354 444 47 75 533 93 818 65 69 88 961 44098 104 25 26 34 201 324 402 4 11 26 578 654 70 708 819 84 972 78 90 45198 263 418 73 87 552 71 626 87 719 80 862 921 46053 69 322 73 426 31 48 64 509 30 626 43 793 47026 60 83 101 10 229 99 306 409 39 78 502 46 75 684 716 34 8175 920 22 48 93 48018 90 104 5 21 219 322 409 15 502 81 606 36 706 27 842 96 905 30 49022 510 681 860 984 85 50015 29 75 76 271 76 365 99 435 598 657 715 18 823 904 51017 36 103 5 72 238 91 386 484 553 57 74 662 97 746 52043 107 28 51 243 320 33 414 19 48 51 90 546 614 53 94 885 993 53023 152 210 33 419 42 607 57 689 823 904 54051 98 141 54 84 244 68 4 30 505 16 38 813 7 6968 55073 138 72 288 300 2 13 412 22 49 630 45 68 93 797 80 316 945 56209 70 92 424 500 83 84 732 57022 134 35 57 64 299 530 60 600 67 701 58 881 84 915 58034 48 143 66 215 49 321 57 590 682 93 779 958 99 59311 38 48 523 28

60108 49 76 93 334 234 349 70 78 501 96 651 55 89 773 93 814 31 995 61010 199 274 78 362 90 542 70 73 643 52 736 63 867 62081 102 23 336 69 459 89

522 67 68 80 85 702 13 25 57 83 853 56 658 85 943 64 63172 367 535 98 921 22 31 77 64013 46 56 119 20 236 99 303 50 70 96 408 9 64 88 506 603 803 31 65090 212 99 320 39 65 412 51 55 60 69 543 639 755 810 62 946 66015 44 113 32 531 70 727 36 90 846 928 93 67115 303 71 424 541 784 855 73 68008 64 172 93 206 20 48 318 78 79 436 573 77 683 87 89 95 724 46 92 938 69034 88 95 124 86 272 428 43 642 778 79 96 884 70188 236 302 31 76 425 84 543 771 88 803 96 990 67 98 71011 21 36 127 84 6 340 442 574 77 83 651 828 81 83 911 57 78 72003 18 96 117 37 71 504 61 88 725 822 906 73189 244 67 83 87 323 72 799 733 736 803 23 82 74033 144 276 304 72 404 27 41 93 95 562 79 604 55 59 78 765 875 935 75 75062 64 250 73 74 79 88 352 438 96 597 741 805 56 58 951 55 76031 97 152 258 77 313 421 47 572 679 823 901 85 77030 38 102 95 365 438 81 78021 25 332 452 94 555 69 615 796 869 917 40 94 79056 91 106 31 68 250 70 80 352 561 73 705 896 958 79 80090 267 324 38 54 85 410 32 517 73 611 711 33 40 45 970 81002 112 71 213 310 32 87 472 534 634 57 792 904 82058 100 19 209 15 89 383 470 89 508 13 643 95 786 65 72 81 825 29 34 54 76 902 14 83085 225 49 339 57 66 434 69 95 541 54 628 67 714 48 86 99 855 66 70 87 969 24165 88 355 404 45 85 569 606 722 55 928 69 85086 92 244 55 351 87 88 91 427 72 747 59 825 53 54 72 950 86048 255 60 76 436 50 608 20 736 37 49 806 78 81 905 44 87004 81 409 27 582 780 809 20 36 90588021 122 29 30 440 511 4 53 54 670 747 845 909 44 56 89135 216 53 302 18 507 603 42 739 806 13

90605 24 84 111 16 64 245 46 71 307 73 77 610 34 98 706 803 39 86 91086 682 774 834 986 87 98 92029 143 74 202 54 358 526 31 646 62 76 871 75 91 935 43 67 93089 231 44 316 66 451 642 44 906 66 94051 150 203 45 312 458 634 63 89 823 77 941 46 95145 207 57 77 395 406 10 32 95 585 644 710 14 28 818 22 24 53 974 96031 62 158 323 77 422 73 989 97076 108 202 314 421 26 504 17 68 706 25 63 880 980 98000 6 31 139 227 441 68 80 551 611 739 90 815 99006 24 159 232 67 98 356 670 82 612 783 871 100024 39 104 226 46 337 485 862 925 32 79 101058 103 19 40 205 29 302 74 768 81 93 881 102010 158 82 330 56 516 70 677 882 951 103015 27 154 257 341 72 426 62 554 65 731 929 104012 32 73 162 240 42 95 342 69 675 737 89 810 959 105054 128 82 235 406 526 81 870 106019 30 103 260 314 416 29 57 644 718 93 817 89 960 107092 165 202 68 406 55 526 30 33 57 77 683 720 828 948 56 108017 70 158 90 222 95 98 335 82 438 583 777 805 55 963 109123 98 216 71 310 11 76 441 93 526 765 859 901 36 74 110020 44 147 219 304 64 544 47 603 34 727 836 80 111021

82 106 71 236 83 404 83 802 40 50 112134 254 74 88 431 576 646 711 74 864 925 13002 27 184 217 48 318 37 449 59 70 526 662 728 823 26 29 927 114 115 220 375 438 536 79 607 22 44 65 727 865 115020 85 163 91 234 80 347 555 65 681 796 831 94 97 116227 63 559 76 622 712 22 47 835 58 63 931 39 75 117148 56 20 233 420 25 65 88 507 722 833 37 118205 309 95 421 521 36 39 43 793 802 8 68 964 119030 54 127 80 205 99 354 755 82 840 925 43

120086 167 440 571 610 57 710 40 819 53 121073 226 32 37 74 92 314 60 90 444 604 88 711 40 67 98 823 45 920 23 45 46 122013 48 190 233 46 84 89 611 21 27 36 91 123054 80 111 48 261 322 86 434 62 79 86 852 904 124031 108 229 301 30 44 59 524 669 834 43 58 125064 339 72 73 557 755 71 85 90 98 986 95 126103 87 272 306 52 95 550 624 82 706 78 986 127080 130 94 298 346 77 458 87 523 38 94 912 708 86 842 50 89 970 128303 75 561 717 34 129055 188 223 32 36 60 383 487 525 29 794 846 49 60 49 79 968 88 130049 60 207 71 85 307 56 434 94 530 32 617 29 740 83 923 131021 298 438 89 90 525 72 75 642 71 722 813 902 132453 517 28 615 86 891 133165 274 94 473 503 47 715 900 22 27 35 134064 109 245 89 335 619 42 760 803 60 95 941 58 135112 17 279 91 475 506 29 42 96 604 20 721 35 67 93 889 920 35 136149 87 227 36 63 345 66 449 950 766 837 932 130054 214 376 454 606 87 710 33 821 28 83 138023 66 246 341 400 35 55 60 88 91 542 91 98 600 741 811 41 918 19 139059 183 90 504 603 673 769 802 10 38 74 908 18 27 140011 25 94 132 236 153 53 320 23 77 94 461 646 83 8930 52 141228 82 417 47 518 645 66 96 782 826 89 936 142056 91 176 90 99 235 318 57 39 476 514 789 812 40 907 48 143032 40 318 415 736 808 952 64 74 144039 52 239 334 439 49 75 563 628 723 41 64 850 96 145061 109 82 226 351 96 410 556 656 77 750 919 146030 280 416 34 60 71 540 645 749 74 80 887 923 52 61 81 197020 109 246 331 70 82 448 554 64 69 83 96 630 61 729 810 942 148136 325 39 70 413 72 705 57 61 807 149029 34 36 149 70 89 202 56 66 349 434 95 96 98 543 74 883

150036 42 73 205 41 89 308 9 36 54 64 444 505 85 621 48 71 727 81 862 151067 142 45 66 254 364 417 69 513 22 632 701 825 31 908 12 152029 84 133 249 341 73 457 522 987 153009 78 152 66 241 502 669 767 841 999 154009 21 48 66 102 17 18 229 466 532 639 711 814 24 77 910 13 39 155006 71 93 137 205 358 64 84 402 39 575 83 90 617 776 852 974 156257 405 504 34 610 57 68 98 737 62 98 885 157016 45 66 98 196 238 59 350 90 502 89 622 40 795 915 1580084 95 255 300 86 88 96 465 544 62 617 86 729 47 830 54 72 76 999 159034 174 260 360 401 17 51 588 705 29 34 865 905

גארדינען-פאבריק

לבעלים: איזאק בער

לאדז, פיעטריקאווער 21

אין 2-טען הויף, 1-טער שטאק

עמפפעהלט פארהאנגען, קאפעס, ראלעטען, וויטראזשען, עטאמינענע, טיולענע, שידעלקאוועס, פילע די נייעסטע מאדעלען אין גרויסען אויסוואהל צו די בילינגסטע פרייזען.

רעעלע בעהאנדלונג!

קומט און איבערצייגט אייך!

א ליכטיגען יום-טוב

קאן מען נור האבען, קויפענדיג

לאמפען

אלערארט

ביי דער פירמע

AMPER

15 פאלודניאווא 15

צוליב'ן הערשענדען קריזיס, די בילינגסטע פרייזען.

רעעלע בעהאנדלונג. — רעעלע בעהאנדלונג.

קלאנג-קינא-טעאטער

ZACHĘTA

26 זגערזשער 26

היינט און פאלגענדע טעג!

קאווקאזער נעכט

דראמע פון לעבען פון דער רוסישער עמיגראציע.

אין די הויפטראלען:

Nestor Arjaur, Natalja Lisienko, Gina Manes i Jacque Catelain.

אנהויב אין געווענליכע טעג 4 נאכמ. שבת, זונטאג 12 בייטאג.

נעכסטער פראגראם: „העניג פון די בולווארען"

טוד- און קארט-לאגער

Sz. Maroko

לאדז, נאוואמיעסקא 2,

פראנט, 1-טער שטאק, טעל. 159-43

עמפפעהלט צום פריהלינג- און זומער-סעזאן 5 גרויסען אויסוואהל פון די נייעסטע און בעסטע דאמען- און הערען-שטאפען.

פאר שניידער — ספעציעלער ראבאט.

זיכערע הילף און א רפואה

אהיז א אפעראציע, אן בלוט, אהיז א מעסער און אהן בלוט-פערגיפטונג פאר קראנקע אויף קילעס פאר מענער, ווייבער און קינדער. פערשידענע קאליקעס איז גוף פאר הויקערס און פיס

פערלאזט אייך נישט, ווייל דער ווינקעל-בראך ווערט גרויס אזוי ווי א טעפעלען-קאפ, אדער אזוי ווי א וואסער-קאן און עס פאלט אריין אין דעם כיס און דער קראנקער איז אין א גרויסער סכנה דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער בראנדיג און שטערבליך. ספעציעלע בעהאנדלונג מיט היל-ארטאפעדישע גומי-באנדאזשען פאר מענער, פרויען און קינדער.

די פאטאגראפיע שטעלט פאר דעם בעריהמטען ספעציאליסט ה' דיר. י. ראפאפארט, וואוינהאפט אין לאדז, וואלטשאנסקא 10 (פראנט, פארטער) וועלכער איז א חוץ זיין האנארער בעקאנט בעזונדערס פון ה' ב. מאלער-מאן א גרויסע בעלוינונג פאר דער אויסקורירונג פון בריך אהן אפעראציע אין דער צייט, ווען ס'האט איהם געדראהט דער טויט צוליב בריך-באנגרענע.

ארטאפעדישע אנשטאלט

Specialist J. RAPAPORT, Ortoped

von Lemberg Łódź, WOLCZANSKA 10, tel. 221-77, front, parter.

דאנקזאגונג.

דערמיט דריק איך אויס מיין בעסטען דאנק פאר דעם הייל-ארטאפעדישען גארסעט, וואס עס האט פערלענגט מיין 18-יעהריגער טאכטער דער ה' דיר. י. ראפאפארט אין לאדז, וואלטשאנסקא 10. מיין טאכטער איז געווען קראנק אויף פערקרימונג פון קריין-ביין.

פישעל ווילדמאן.

לאמפען

אלערארט לויט די נייעסטע מאדעלען אין א גרויסען אויסוואהל אויף די בעסטע בעדינגונגען

עמפפעהלט דאס רענאמירטע

לאמפען-געשעפט

A. J. EISNER S^CY

פאלודניאווא 25, טעל. 178-74

פיהרט אויס בעשטעלונגען לויט אויסגעוועהלטע ציינונגען, ווי אויך אלע זאמליכע רעפאראטורען

:: קאנקורענץ-פרייזען. ::

1730

קויפט נור פון די 1-טע קוועלע

גרויסער אויסוואהל

שפאצירוואגענס

אייזען = ניקעל-

בעטען!

מאטראצען

ספרונזשיגע „Patent"

וויזשימאטשקעס אמעריקאנער

צו בעקומען אין פאבריקס-לאגער

„DOBROPOL", Łódź

Piotrkowska 73 (אין הויף)

ראהמען

צו גארדינען און בילדער

אין רייכסטען אויסוואהל

אויך לייסטען צו טאפעטען

עמפפעהלט צו די נידריגסטע פרייזען

J. CWILICH

נארוטאוויטשא 11, טעל. 153-35

SKŁAD FABRYCZNY FIRMY

„ARTORAM" 66 Piotrkowska 66

Tel. 233-39.

Sprzedaż listew do ram i tapet oraz oprawa obrazów

Wielki wybór ram do firanek i obrazy artystyczne.

Ceny fabryczne, dogodne warunki.

2354

די עלעגאנטעסטע

דאמען-טאשן וואליזען

אין פערשי-

דענע סארטען

צו די בילינגסטע פרייזען בעקומט מען נור ביי די בעקאנטע פירמע

L. Herszfinger

לאדז, פילסודסקיעגא 44

געדענקט די אדרעס! רעעלע בעהאנדלונג!

קליינע אנאנסען

1 זלאטי

פאר א אנאנס ביז 15 ווערטער

פרייז פאסטענס

א האנד-נייהערין צו בעשטעלט קינדער-שניידעריי קאן זיך פון זאפארט מעלדען שרוד-מיעסקא 28, ביי ראזענצווייג.

2405

א פארדינסטע צו דאמען-ווצש ווערט געזוכט צעגעלניאנא 4, וו. 12.

2406

אכטונג קאמפאניאן-מאכער! א ריכטעוואר און א געהילפס-ריכטעוואר ווערן געזוכט. זאכאדניע 62 ביי יצחק גרינבערג.

2410

איבערמאשינער און אונטערמאשינער צו דאמען-מאנטלען קענען זיך מעלדען פון זאפארט ביי ליסער, גדאנסקא 6, 2-טער שטאק.

2408

מאשין-לעכער

ווערן אנגענומען אויסצונייען ביי

ג. נארדמאן, שרודמיעסקא 8

Samochody

i motocykle używane

Kupno, sprzedaż, komis

zamiana.

Auto-Agencja

Gdańska 82 tel. 189-28

לאקאלען

צו פערדינגען א געוועלב אויף מצות דער נארוטאוויטשע גאס. טעל. 209-36.

2407

א געוועלב מיט א וואוינונג אין ווישניאווע גורע צו פערמיטען, צו ערקונדיגען זיך שלאמאוויטש לאדז, צעגעלניאנא 11.

2344

פערשידענעס

איך זוך א שותף צו א גוט-איינגעפיהרטע האנד-פארבעריי אין צענטרום שטאט, געאייגנעט אויף שרימפ און בוימוואל, עווענטועל צו פערקויפען. צו ערפאהרען אין אדם.

2400

צו שלייפען שערען און לאנגע אינטראליגאטארסקע מעסער, פערשידענע רעפאראטורען, רעגוּלירען שרייב-מאשינען, נעהמט אן מעכאניק פאלנאצנא 18, פראנט, אין געוועלב.

— דורך —

עברי 3 הרשים

פון א-ב ביז עברי און דאווענען דורך 3 חדשים ווערט געלערנט מיט קינדער פון 4 יאהר אן דורך די למדים-ספעציאליסטען אין דעם

בעוואוסטען רעליגיעזען

גן-ילדים פרעבעל-שולע

ביים בית-ספר „תורה-ודת"

פל. וואלבאשטשי 6 (נייע שטאט)

קינדער פון 4 ביז 8 יאהר ווערען אהיימגעפיהרט דורך א ספעציעלען מענש.

איינשרייבונגען ווערען אנגענומען פון 1—11 מיטאג.

Dr. med. NIEWIAŻSKI

ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע

אנדזשעיא 5, טעל. 159-40

נעמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו.

זונטאג און יום-טוב פון 1—9 פארמ.

בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען

יעדער איינציגער האט זיך אי-בערצייגט אז פאר

מעבעל

דיוואנעס, מאטראצען, נייה-מאשינען, גארדעראבען אז"וו צאהלט די העכסטע פרייזען

א. ווייצמאן סענקעוויטשא 23

טעלעפאן 191-00.

ביי מיר און שטענדיג פערשידענע געניצטע מעבעל אין גוטען צושטאנד צו פערקויפען

ווילט איהר גיין שעהן און בילינ געקליידעט?

בעשטעלט באלד אייך א אנצוג אדער א פאלטא לויט די לעצטע מאדעלען

נאר פאר 50 זל.

ביי די לאדזער דיפלאמירטע שניידער-מייסטער

ישעי' רישפאן — יצחק באלדערמאן

8 וועסאלא 8 (אלט שטאט)

2253

רעשטשניצע

פון דאקטוירים-ספעציאליסטען

11 בזשעזשינער 11

טעלעפאן 137-63

ס'נעהמען אן דאקטוירים פון אלע ספעציאליסטען וואלינסקי, זאלצוואסער, לוביטש סלאבאדסקי, סערשנער, שיפמאן, שפירגעלד, שמעראוואסקי

ווי אויך ווייטען אין שטאט.

עלעקטראזאביע, אנאליזען, דענטיסטישער קאבינעט

צאהן-ארצט לאזשינסקא-סטאראפאלסקא

א בעראטונג ביים אויגען-דאקטאר נאר 3 זל.

Dr. med. REICHER

פאלודניאווא 28, טעל. 20193

ספעציאל-ארצט פאר מענער-שוואכע-בעהאנדלונג

נעהמט אן פון 8 — 11 פריה און פון 5 — 8 אווענד

זונטאג און יום-טובים פון 9 — 1 בייטאג.

אבאנעמענטס-פרייז [illegible]

אנאנסען-פרייז [illegible]

Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. [illegible] i B. [illegible]. Redaktor odpowiedzialny: Ch. [illegible]

Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska [illegible].